

Verksamhetsberättelse Studieförbundet Bilda 2018

Innehåll

Förord	3
Bildas uppdrag	4
Kultur	6
Samhälle	10
Kyrka	14
Mellanöstern	22
Ledarutveckling	24
Offentliga arrangemang	26
Förbundsgemensamma utvecklingsprojekt	28
Stödfunktioner	29
Studieförbundet Bildas organisation	32
Verksamhetskommentarer	34
Verksamhetsstatistik	35
Årsredovisning	37

Verksamhetsberättelse för Studieförbundet Bilda

Omslag: Artisten Bashar under Dandanat 2018.

Bilder: Framsida: Brian E. Babarik, sid 3: Mats Lefvert, sid 7: Maria Gilljam, sid 8: Haley Rivera, sid 11: Maria Nordmark, sid 12: André Larsson, sid 15: Jonas Jacobsson, sid 16: Mattias Eriksson, sid 18: Ulrika Erlandsson, sid 20: Pixabay, sid 22: Christina Wessman, sid 23: Brian E. Babarik, sid 24-25: Martin Klevegård, sid 26: Gustav Sund, sid 27: Ulrika Vedholm, sid 30: Nils Jarlsbo

Tryck: TMG Tabergs, Taberg, 2019

Tillsammans bildar vi för livet!

FOLKBILDNINGEN ÄR ETT KITT som håller samman, stärker och utvecklar vårt svenska samhälle och demokratin. Det sker dagligen i all vår verksamhet, men det blev extra tydligt under det gångna valåret när vi på många olika sätt stöttade demokratiarbetet, bland annat genom initiativet *Vi måste prata* tillsammans med övriga studieförbund och folkhögskolor.

När samhället förändras och utvecklas leder det också till att nya folkrörelser växer fram. Vi ser det bland annat inom våra ortodoxa grupper, där vi genomfört ett stort utvecklingsarbete under de senaste åren. Under 2018 hade vi stort fokus på fortsatt ledarutveckling och stöttade nybildade församlingar med föreningsteknik. Mångfalden i vår verksamhet ökade under året, bland annat genom nya samarbeten och fler deltagare i vår asylverksamhet.

Samhällsutvecklingen speglas också internt med krav på nya kompetenser, som fler språk och kyrklig bredd. Vi behöver även möta de förändringar som digitaliseringen skapar. Under 2018 startade vi därför ett förbundsgemensamt utvecklingsprojekt kring digitalisering av verksamheten och vår interna arbetsmiljö. Vi hade fokus på att öka antalet användare av e-listor och lyckades öka andelen från 16 procent 2017 till 37 procent 2018.

Fördjupat kvalitetsarbete och ledarutveckling var två andra fokusområden under 2018. Ett tydligt resultat är att vi har nöjdare cirkeldeltagare, både lärandet i grupp och det egna upplevda lärandet ökade, visar genomförda deltagarintervjuer. Vi lanserade en ny webbaserad grundutbildning för cirkelledare samt förbättrade erbjudandet i stort genom utveckling av vårt stöd till både nya och erfarna cirkelledare.

Ett bra exempel på ett projekt som omfattar både mångfald och digitalisering är vår satsning *Kulturkompis*, som förra året fick en helt ny matchningstjänst. Genom *Kulturkompis* får personer som är nya i Sverige och personer som bott här länge chansen att dela kulturupplevelser helt gratis. Med det nya verkty-

get, utvecklat med projektbidrag från Postkodstiftelsen, kan vi matcha betydligt fler kulturkompisar och planerar även för matchning av andra intressegrupper.

Vi inledde ett samarbete med We Are Voice som innebär att alla Bildas 20 000 körsångare får tillgång till en stor musikrepertoar och en communitydel via en digital plattform, som gör det lättare att mötas i musik. Det berikar vår redan rika kulturverksamhet.

Under 2018 såg vi resultatet av den kommunikationsstrategi som togs året innan och ökade Bildas synlighet och räckvidd i sociala medier liksom antalet unika och återkommande besökare på vår webbplats. Vi lanserade Bilda-podden *Livet på jorden* med fokus på existentiella frågor. Likaså hade vi fullt hus på seminarierna i Almedalen om tro, religion, existentiella frågor och kultur.

Våra främsta styrkor är medarbetarnas kompetens och engagemang och våra nära relationer med våra medlemsorganisationer och samverkanspartner. Tillsammans finns vi i hela landet och skapar förutsättningar för människor med olika bakgrund att mötas, skapa fritt och utvecklas, både i verkliga livet och digitalt. Det arbetet sker varje dag och det är vi stolta över.

Tillsammans bildar vi för livet!

”Våra främsta styrkor är medarbetarnas kompetens och engagemang och våra nära relationer med våra medlemsorganisationer och samverkanspartner.”

Per-Inge Lidén
Förbundsordförande

Åsa Paborn
Förbundsrektor

Bildas uppdrag

STUDIEFÖRBUNDET BILDA ÄR ett studieförbund som skapar studiecirklar, kurser och evenemang tillsammans med organisationer, församlingar, föreningar och fria grupper. Med stöd och inspiration från oss får människor med olika bakgrund möjlighet att mötas, skapa fritt och utvecklas. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Bilda har sina rötter i flera idé-traditioner. Här möts svenska folkrörelser, tusenåriga kyrkliga traditioner, kulturer med rötter i olika delar av världen och fritt skapande inom musik, film, dans, hantverk bland mycket annat.

Vår vision

Bildas vision är: Tillsammans bildar vi för livet.

Det är i mötet med andra, som vi lär av varandra. Vi vill göra möten mellan människor möjliga, och sprida den möjligheten till fler.

Vår verksamhetsidé

Bilda är ett studieförbund som skapar frizoner där olika perspektiv möts och där samspelet frigör människors engagemang. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Vår utgångspunkt är människors egna drivkrafter.

Bildas uppdrag

Studieförbundet Bildas uppdrag är att verka inom folkbildningen. Vi är ett av Sveriges tio studieförbund som alla får anslag från stat, landsting och kommuner för att bedriva fritt och frivilligt folkbildningsarbete öppet för alla. Genom studiecirklar och olika arrangemang bidrar vi, tillsammans med de andra studieförbunden, till en demokratisk kultur där deltagarna gemensamt är med och formar innehållet utifrån sina egna erfarenheter och frågor.

Den övergripande idén för Bildas verksamhet är att ge människor redskap för livet, med övertygelsen att det är i mötet med andra som människor växer.

Verksamheten vilar på kristen livsåskådning, där varje människa har ett okränkbart värde vilket ger ett förhållningssätt som genomsyrar all verksamhet.

Bilda vill ge människor möjlighet till större inflytande över såväl sina egna liv som över samhällsutvecklingen. Därför ordnar vi mötesplatser och forum för lärande, fördjupning och reflektion.

Statens bidrag till folkbildningen

Syftet med statens stöd till folkbildningen är:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Bildas organisation

Studieförbundet Bilda bildades 1947 och har sina rötter i de svenska folkrörelserna. Vi är en ideell, politiskt obunden organisation med cirka 14 000 aktiva ledare och folkbildningsverksamhet i hela landet, organiserade i sex regioner. Vi har ett förbunds-kansli i Stockholm och ett studiecenter i Jerusalem. Våra medlemsorganisationer finns främst inom frikyrkorna, ortodoxa kyrkorna och katolska kyrkan. Våra samverkanspartner verkar inom kultur, kyrka och samhälle.

Verksamheten utgår från de tre profilområdena kyrka, kultur och samhälle. I själva verket är verksamheten ofta överlappande, inte minst eftersom det sker mycket samhälls- och kulturarbete i samverkan med medlemsorganisationer och samverkanspartner inom de tre kyrkofamiljerna. Det är också en av Bildas viktiga uppgifter, att vara en brygga mellan kyrka och samhälle där kulturen har ett viktigt egenvärde.

Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Vår utgångspunkt är människors egna drivkrafter.

Ur **Bildas verksamhetsidé**

Kultur

BILDA HAR EN rik och bred kulturverksamhet som till stor del består av musik i olika former, men även många andra uttryck, som dans, hiphop, litteratur, film, foto och hantverk. Vår verksamhet präglas av stark deltagarkultur och medskapande eftersom vi tror på att utövarna ska få utvecklas på sina egna villkor.

Att mötas och spela tillsammans

En viktig del i Bildas kulturverksamhet är alla de mötesplatser och scener som vi erbjuder våra deltagare, inte minst möten över kulturformer och genregränser. Det sker framför allt i Sverige men även utomlands. Ett exempel på det är kulturfestivalen Dandanat, som arrangerades för trettonde gången hösten 2018.

Festivalen genomfördes i samarbete med kultur- och utbildningsorganisationen Diyar i Betlehem. Svenska musikgrupper anslutna till Bilda utbytte erfarenheter, repade och uppträdde tillsammans med palestinska grupper. Resan omfattade även studiebesök i Israel och Palestina för de svenska deltagarna. 2018 deltog bandet Flyinglow från Uppsala, Trio Törn från Stockholm och AfroVocals från Göteborg.

”Det jag älskat med Dandanat är att resan inneburit så många olika saker. Besöken vid historiska platser, kulturmöten, möten på djupet med människor, men också att få dela sin musik med andra.”

Joel Gabrielsson, Flyinglow

Bilda huvudpartner till Live at Heart

Bilda var återigen huvudpartner till musik- och kulturfestivalen Live at Heart i Örebro, där 15 av Bildas anslutna band fick möjlighet att uppträda inför publik och musikbransch. På Bildas scen arrangerades även diaserter (Bildas koncept för dialog och konsert) med Ane Brun, Christian Kjellvander och Anna Stadling.

Bilda var även medskapare till seminarieprogrammet med fokus på praktiska seminarier om till exempel att vara en hållbar musiker, musikproduktion, låtskriveri och redovisning för egenanställda musiker. Live at

Heart bidrog till att skapa både interna och externa mötesplatser, för Bildas verksamhetsutvecklare, våra band, andra arrangörer och nyckelpersoner i musikbranschen.

Musikschlaget – för musiker med funktionsnedsättning

Musikschlaget är en årlig melodifestival av och för musiker med funktionsnedsättning, som drivs av Bilda tillsammans med Maitraiders, ett band och en daglig verksamhet inom LSS i Sundsvall. Under året arrangerades deltävlingar i Västerås, Stockholm, Umeå, Linköping, Lund, Göteborg, Karlshamn och Bräcke. Tio bidrag gjorde upp i riksfinalen i Sundsvall och vann gjorde Kjell Borgwall från Göteborg. Musikschlaget startade efter att bandet Maitraiders från Sundsvall deltog i en internationell melodifestival i Aten 2006. Då föddes en idé om att arrangera en liknande musiktävling i Sverige. 2018 var det åttonde året som tävlingen genomfördes.

VM i folkmusik för studentspelmanslag

Världsmästerskapet för studentspelmanslag, i samband med Linköpings folkmusikfestival, har arrangerats av Bilda sedan 2013. Mästerskapet engagerar ett stort antal folkmusikungdomar från Sverige, Danmark och Norge, 2018 deltog omkring 100 spelande ungdomar. Årets världsmästare blev studentspelmanslaget BirkaFolk från Birka folkhögskola med motiveringen: ”Svängigt, ösigt, lidelsefullt och med låten i fokus!”

Folk Alliance – för etablerade folkmusiker

För de mer etablerade folkmusikernas räkning inledde Bilda 2018 ett samarbete med Folk Alliance International, en av världens största showcase-festivaler för folkmusik, med betoning på det amerikanska folk-begreppet. Tanken är att nordiska grupper och folkmusiker ska få kontakt med bokare och branschfolk framför allt från andra delar av världen. Bilda ansvarade för programläggning och marknadsföring av två scener med offentliga konserter. Totalt deltog cirka 80 delegater från Sverige, övriga Norden, USA, Irland, Tyskland och Estland.

Medskapande körsång

Under två veckor hösten 2018 genomförde Bilda en körworkshopturné tillsammans med Peder Karlsson, lärare, adjungerad professor och tidigare medlem i sånggruppen The Real Group. Cirka 300 körsångare och körledare deltog i workshops på åtta orter runtom i landet. Metoden var gehörsbaserade övningar som på ett lekfullt sätt utforskade röst, rytm och rörelse. Medskapande körsång handlar om just medskapande, där varje medlem i en kör kan leda prestigelösa övningar som uppmuntrar till att lyssna in varandra och sig själv i helheten

Körkraft – för integration och språkinläring

En viktig samverkanspart för Bildas körverksamhet är nätverket Körkraft, där personer som verkar för integration och språkinläring genom körsång träffas för erfarenhetsutbyte och fortbildning. Nätverket drivs av Kulturfyren i samverkan med Bilda med medel från Allmänna Arvsfonden.

Bildas kulturstipendiater

Vartannat år sedan 2007 delar Bilda ut två kulturstipendier. Syftet är att stimulera och uppmuntra individer och grupper till fortsatt utveckling och att öka kännedomen om folkbildning.

Emma Reid och folkmusikkursen SOLFOLKET

Stipendiet som delas ut till en av Bildas studiecirklar, cirkelledare eller deltagare inom kulturområdet gick 2018 till Emma Reid för sitt arbete med SOLFOLKET, en folkmusikkurs för ungdomar. Motiveringen löd:

”Emma är en fantastisk förebild både som ledare och musiker. Hon har en smittsam energi och henne kreativitet är tillsynes gränslös. Genom sina egenskaper och brinnande engagemang har hon utvecklat SOLFOLKET till en viktigt musikalisk verksamhet i Sörmland och tillgängliggjort folkmusiken och ensemblespelet för såväl vuxna som barn och ungdomar. Oavsett ålder får de en naturlig plats och ett sammanhang att musicera på. Emma är en sann folkbildare!”

Emma Reid är folkmusiker och pedagog som varit med och startat samt utvecklat folkmusikkursen SOLFOKET. Syftet är att skapa en inspirerande folkmusikmiljö främst för ungdomar mellan 12 och 18 år, men där hela familjen kan ha roligt och växa tillsammans under ledning av erfarna folkmusikpedagoger.

Emma Reid

Föreningen Vardagsrummet i Örnköldsvik

För första gången fick allmänheten nominera lokala kulturarbetare eller kulturgrupper som gjort betydande insatser för lokalt kulturliv där medskapande och delaktighet har varit centralt. Av 60 nomineringar gick stipendiet till föreningen Vardagsrummet i Örnköldsvik med motiveringen:

”Det som Vardagsrummet har gjort i Örnköldsvik när det gäller kultur, kreativitet och folkbildning, liknar ingenting som gjorts tidigare. De trodde på sin idé och har nu lyckats utöka sin verksamhet att nå fler målgrupper och även målgrupper som normalt sett inte konsumerar kultur. I dag är Vardagsrummet ett etablerat begrepp.”

Föreningen Vardagsrummet är en ideell förening på kristen grund som startade 2017 i Örnköldsvik i syfte att skapa en mötesplats för att uppmuntra och inspirera människor – mitt i vardagen, mitt i staden, mitt i livet – genom kreativitet, tänkande och goda samtal. Alla arrangemang är gratis.

We Are Voice

Bilda och körinitiativet We Are Voice inledde hösten 2018 ett samarbete som innebär att Bilda-anslutna körer kan använda We Are Voices digitala plattform i sin verksamhet. Via en app får körerna bland annat tillgång till en stor musikrepertoar som består av både noter och stämfiler.

WE ARE VOICE är ett nytt körinitiativ som startades i början av 2017 och består av en digital plattform som gör det lättare och roligare för körsångare att sjunga tillsammans. Den underlättar också körledarens administration.

Plattformen består av en musikdel där man kan hitta noter och stämfiler för inläring. Det finns också en communitydel där man kan skapa sin egen grupp och kommunicera med varandra. Plattformen gör det även möjligt att enkelt kunna skapa inkluderande evenemang och konserter och kommunicera med sin egen och andra körer.

– Tanken är att We Are Voice ska digitalisera Sveriges körrörelse genom alla de tekniska förutsättningar som faktiskt finns idag och göra det lättare och roligare att sjunga tillsammans. Bilda som på olika sätt stöttar körlivet är med sina cirka 20 000 anslutna körsångare därför den perfekta samarbetspartnern för oss, säger Martin Rolinski, vd och grundare av We Are Voice.

Ett av Bildas områden inom kör – *Vi Sjunger Hjärna* – inkluderas i appen. Med *Vi Sjunger Hjärna* blir musiken och sången minnesväckare när människor med demens, afasi, stroke eller förvärvat hjärnskada sjunger tillsammans med sina närstående.

– Det känns jättespännande att börja samarbeta med We Are Voice. Det här samarbetet ger oss fler möjligheter att stötta körers egna drivkrafter oavsett nivå eller genre och uppmuntra människor till att mötas i musik, säger Lina Fridblom, verksamhetsutvecklare inom kultur på Bilda.

956

**körledare ledde totalt 20 456
körsångare under året**

Samhälle

BILDAS VERKSAMHETER INOM demokrati och samhällsengagemang sker i nära samverkan med våra medlemsorganisationer och samverkanspartner kring asyl och etablering, hälsa och folkbildning i vården, socialt arbete, stöd till föräldrar och unga, mänskliga rättigheter och digital delaktighet. Genom att skapa mötesplatser för människor förebygger vi ohälsa och främlingsfientlighet och skapar förutsättningar för hållbart liv, demokrati och samhällsengagemang.

Under året utvecklades digitala verktyg för kunskapsdelning mellan Bilda och samverkanspartner på lokal, regional och nationell nivå för att snabbare kunna möta olika samhällsutmaningar med nya verksamheter. I arbetet integrerades även jämställdhetsperspektivet. Försättningsvis skapar vi fler mötesplatser och nätverk samt utvecklar och fördjupar samarbeten som bidrar till en mångfald bland deltagare. Vi strävar efter att nå de som inte tidigare deltagit i folkbildning och som inte är föreningsaktiva.

Demokrati och samhällsengagemang

Bilda deltog i initiativet *Vi måste prata* för att värna demokratin tillsammans med samtliga studieförbund och Sveriges folkhögskolor. Arbetet inleddes i mars, för att uppmärksamma folkbildningens viktiga roll som demokratibyggar. Tillsammans anordnades möten och samtal i hela landet. Satsningen fortsätter under 2019.

En av många demokratisatsningar under det gångna valåret var politikersamtal i Södertälje, där politiker samtalade med medborgare om demokrati och vikten av att rösta. Arbetet med att skapa engagemang för demokrati fortsätter inför EU-valet 2019.

Under året integrerade Bilda Agenda 2030 i verksamheten kopplad till profilområde samhälle och genomförde specifika insatser för att medvetandegöra och utbilda våra medarbetare i de globala målen. Bilda har tillsammans med 85 ideella organisationer skrivit under en gemensam avsiktsförklaring för att stärka Sveriges arbete med globala målen för hållbar utveckling.

Samverkan med NAV Sweden för dialog kring samhällsutmaningar

Under 2018 samverkade Bilda och NAV Sweden bland annat kring arrangemangen *Myter & Mystier* med Eric Schöldt och Per Johansson, som bjuder in gäster som utmanar samtalen med aktuella och angelägna samhällsutmaningar. Bland de medverkande fanns filosofen Jonna Bornemark.

MOD, mänskliga rättigheter och civilkurage

Bildas utbildningskoncept *MOD* (Mångfald och Dialog) används för att lyfta frågor om mänskliga rättigheter och diskriminering. Genom medel från Folkbildningsrådet anordnades kostnadsfria utbildningar för ledare, förtroendevalda och anställda i syfte att öka reflektionen över fördomar och normer för att skapa ett mer inkluderande föreningsliv.

En satsning på *#killmiddag* genomfördes i Bilda i samverkan med Make Equal. Konceptet bygger på att stimulera samtal mellan män om ämnen som rör jämställdhet, relationer och känslor för att öka välmåendet hos gruppen män och deras motivation att personligen agera för ökad jämställdhet.

Folkbildning i vården

Under 2018 hade Bilda en bred och omfattande verksamhet för äldre och personer med funktionsnedsättningar. Verksamheten utgjordes av sittdans, läsecirklar, minnesträning, högläsning, livscaféer, friskvård, hantverk och kulturprogram med film och musik samt cirklar i digital delaktighet. Vi anordnade studiecirkelträffar, mötesplatser och föreläsningar och verksamhet på seniorboenden. Vi hade även stor verksamhet med *Vi sjunger Hjärna*, där anhöriga och personer med demenssjukdom sjunger tillsammans.

Digital inkludering

Bilda arbetar med att skapa mötesplatser där digitala verktyg används för att stärka den digitala kompetensen hos dem inte använder digitala verktyg. Vi arbetar även för att främja kritiskt tänkande bland dem som redan använder internet och digitala sociala plattformar.

Under 2018 tog vi tillsammans med våra medlemsorganisationer fram flera digitala studiematerial som kan användas som komplement till fysiska möten och skapa ökad tillgänglighet.

Samverkan för att möta samhällsutmaningar

Med riktade medel från regeringen har vi arbetat med *Föräldrars delaktighet i barns lärande* samt *Uppsökande och motiverande insatser riktade till utrikes födda och korttidsutbildade kvinnor* i samtliga av Bildas regioner. Deltagarna i föräldaverksamheten beskriver hur de har fått verktyg för att stödja sina barns fortsatta skolgång och ökad samsyn mellan föräldrar och pedagoger kring skolans mål.

Arbete för integration och mot segregation

Genom Bildas nätverk i medlemsorganisationer, samhälle och kulturliv skapar vi förutsättningar för att möta samhällseliga, sociala och ekonomiska samhällsutmaningar och behov som olika målgrupper ger uttryck för. I Örebro, Linköping, Kristianstad och Botkyrka deltog Bilda under 2018 i IOP, Idéburet offentligt partnerskap, en samverkansmodell mellan det offentliga och den idéburna sektorn. Studieverksamheten kopplat till IOP syftade till att skapa förutsättningar för medborgarna kring utbildning, arbete och integration i det svenska samhället. Uppsökande och motiverande insatser gav utrikes födda kvinnor nycklar in i det svenska samhället och svenska språket.

Bilda beviljades under året medel från Delmos, Delegationen mot Segregation, i syfte att identifiera insatser för att minska och motverka segregation i samhället och förbättra situationen i socioekonomiskt utsatta områden. Kartläggningsprocessen genomfördes i Storstockholm och i Oxhagen i Örebro, med metoder för jämställdhetsintegrering och samverkan med olika kyrkor och andra samverkanspartners.

Svenska från dag ett och Vardagssvenska

I asylverksamheten *Svenska från dag ett* och *Vardagssvenska* hade vi även 2018 omfattande verksamhet, trots minskad asylmottagning.

Under året inledde Bilda ett samarbete med *Songlines* som arbetar för att ungdomar som flytt ska känna sig välkomna och få möjligheten att uttrycka sig genom kultur och musik.

Vi har också samarbetat med *Körkraft* där fokus är att lära sig svenska genom att sjunga språket.

Ett nytt matchningsverktyg för *Kulturkompis* lanserades under året. Här ser vi kulturkompisar på ett arrangemang i Stockholm.

Nu kan Bilda matcha fler kulturkompisar

Genom *Kulturkompis* får personer som är nya i Sverige och personer som bott här länge chansen att dela kulturupplevelser, som exempelvis bio, konserter eller teater, helt gratis.

Under 2018 utvecklade och förbättrade vi *Kulturkompis* genom att bygga ett nytt matchningsverktyg, med projektbidrag från Postkodstiftelsen. Med det nya verktyget är det enklare för både kulturkompisar och kulturarrangörer att ansluta sig till *Kulturkompis*. Verktyget är även byggt för att utveckla matchningar med andra intressegrupper.

Träna civil- kurage

Genom att träna upp vårt civilkurage kan vi tillsammans bli bättre på att förebygga orättvisor, diskriminering och konflikter i vardagen. Det var syftet med sju workshops som arrangerades i Umeå. Här fick deltagarna konkreta metoder att ingripa och stötta utsatta personer.

VARJE TILLFÄLLE UTGICK från ett speciellt tema och inleddes med en föreläsning av någon kunnig inom det aktuella området.

Sexism, islamofobi, homo- och transfobi, ickevåld, rasism och härskartekniker var utgångspunkten.

– Genom att utgå från ett tema blir det mer konkret för deltagarna och det kommer väldigt nära deras vardag, säger Kristoffer Fredriksson, verksamhetsutvecklare på Bilda i Umeå.

Han beskriver också att det skapat en tillit i gruppen genom att de olika workshoptillfällena lockat deltagare som haft en gemensam utgångspunkt i temat.

– Dessutom har det visat sig att det lockat fler deltagare och det har också gett oss mycket uppmärksamhet i media.

Efter inledningen fick deltagarna öva praktiskt på civilkurage i den så kallade KAOS-modellen som består av fyra olika sätt att ingripa: konfrontera, avleda, omtolka och skydda.

Klara Nygren, föreläsare från RFSL på workshopen "Träna civilkurage" i Umeå.

Just att det finns olika sätt att ingripa lyfte flera deltagare fram som den viktiga lärdomen.

– De som varit med ser poängen med att träna på civilkurage, det gör skillnad att få träna. Dels har de ju fått en fördjupad kunskap inom temat men också fått med sig att det finns andra sätt att ingripa än att konfrontera en förövare, säger Kristoffer Fredriksson, verksamhetsutvecklare på Bilda i Umeå.

923

cirkelledare hade cirklar i ämnena samhällskunskap och fred, ickevåld och rättvisa under 2018

Kyrka

VÅRA NÄRA RELATIONER till kyrkofamiljerna – frikyrkorna, de ortodoxa kyrkorna och den katolska kyrkan – är identitetsskapande för Bilda. Vi vill vara ett studieförbund för kyrkor och kyrkornas samspel med samhället. När vi samarbetar med våra medlemsorganisationer gör vi det utifrån deras sammanhang och behov.

Vi tar tillvara våra medlemsorganisationers unika kompetens och erbjuder redskap för bildnings- och kulturverksamhet i församlingarna, med utrymme för såväl teologisk reflektion som odling av spiritualitet och tradition. Vi har till exempel en stor musikverksamhet, cirkelledarutveckling, bibelstudier och alphagrupper i samverkan med församlingarna. Här finns även stor verksamhet med språkkaféer och annan verksamhet som riktar sig till nyanlända och asylsökande.

Att leva tillsammans

Mycket av årets utvecklingsarbete tillsammans med våra kyrkliga medlemsorganisationer och samverkansparter kan samlas under rubriken *Att leva tillsammans*. I detta ryms frågor som handlar om respekt för människans värdighet och att alla får komma till sin rätt, får plats på samma villkor, under samma premisser.

Konceptet *I trygga händer* har i syfte att förebygga övergrepp och skapa trygga sammanhang för barn i all vår verksamhet. Frälsningsarmén, som äger konceptet, utbildade under året Bildas ledare, som arbetar med alla våra kyrkofamiljer. Dessa utgör en grupp som ska anpassa konceptet i första hand efter våra kyrkliga medlemsorganisationer men senare även till andra.

Samverkan kring våldsprevention

I samband med MR-dagarna 2018 lanserades en fördjupningsdel av MOD 6.0 (Mångfald och dialog) om våldsprevention. MOD är ett pedagogiskt koncept för att arbeta med mångfalds- och diskrimineringsfrågor. Under 2019 fortsätter utvecklingen av MOD 6.0 tillsammans med medlemsorganisationer och samarbetspartners, bland annat kopplat till biståndsarbete.

Bildning och kultur i frikyrkorna

För att ständigt utveckla folkbildningen genomförs varje halvår ett samråd mellan samfund och rörelser inom frikyrkligheten och Bilda, för omvärldsspaning och samtal om verksamheten. Årets omvärldsspaning ledde till stort fokus på samtiden, som vissa kallar postsekulär. Vad innebär det, hur påverkar det samhället, våra kyrkor och samfund och oss som studieförbund? Detta kommer vi utforska ytterligare under kommande år.

Samarbete kring jämställdhet

Under året startade vi en process tillsammans med Pingsts ledningsgrupp gällande jämställdhet. Arbetet innebär att vi ger tid åt egen bearbetning av normer, jämlika strukturer och mötesformer samt skapande av stöd till församlingar inom rörelsen att själva göra bearbetningen. Allt för att alla ska få plats på samma villkor. Detta arbete kommer löpa över längre tid.

Fördjupningsmaterial för ledare

Tillsammans med Evangeliska Frikyrkan skapade vi under året ett material som lyfter frågor om människo-handel. Arbetet med Arvsfondsprojektet *Suntprat*, tillsammans med Hela människan och Equmenia, har gått in i en ny fas som innebär att materialet lanseras och implementeras, ledare utbildas och tills sist skapas verksamhet utifrån *Suntprat*. Vi inledde även gemensamt ett arbete för att tillgängliggöra Equmenias bok *Led med ditt liv*, som är en praktisk handbok i att leda barn och unga.

Kyrkornas globala vecka – för en hållbar värld

Runt om i världen ser vi att människors möjligheter att uttrycka sig och utöva sina rättigheter begränsas och hotas. Detta lyftes i samband med Kyrkornas globala vecka 2018 under temat *Vem får höras? – kyrkans roll för en hållbar värld för alla*, som vi arrangerade tillsammans med Diakonia, Equmeniakyrkan, Kristna Fredsrörelsen, Life & Peace Institute, PMU, Sensus Studieförbund och Svenska kyrkan.

Valambassadörer – för dialog inför riksdagsvalet

Inför riksdagsvalet 2018 samverkade Bilda med Diakonia, Equmeniakyrkan, Equmenia och Svenska Alliansmissionen kring *Valambassadörer*. Syftet var att skapa opinion för en politik som sätter mänskliga rättigheter först och att uppmuntra till samtal om värderingar, människosyn och skapa plats för dialog. Material togs fram som underlättade samtal och reflektion kring frågor som handlar om *Vilken värld vi vill ha*. Tillsammans utbildade vi valambassadörer som sedan bjöd in till samtal mellan politiker och medborgare under våren och sommaren.

Konferenser och arrangemang inom frikyrkorna

Bilda deltog i genomförande och planering av ett flertal ledarutbildningssatsningar och nationella konferenser tillsammans med många av våra frikyrkliga medlemsorganisationer. Bland dessa kan nämnas Teologidagarna på Styrso och Hönökonferensen tillsammans med Equmeniakyrkan, Lapplandsveckan, Integrationskonferens och Pingst Ledare tillsammans med Pingströrelsen samt Frizon tillsammans med Evangeliska Frikyrkan. Den 8 mars lyfte vi även frågor kring jämställdhet tillsammans med Enskilda Högskolan (tidigare Teologiska högskolan Stockholm).

Tillsammans med Sensus och deras medlemsorganisationer genomförde vi tillsammans med våra medlemsorganisationer på nytt nätverksdagar för migrations- och integrationsfrågor.

Pannkakor gör stan tryggare

Sena lördagar kan man känna doften av nygräddade pannkakor i centrala Borlänge. Det är Pannkakskyrkan, från Frälsningsarmén i Borlänge, som är ute med sin lilla vagn. Genom sin närvaro hoppas de att våld och bråk ska minska i centrum.

– Ja, tanken är att vi kör varannan vecka med vagnen på stan. Ibland har vi inte bemanning och då blir det inte alltid av. Men förra helgen hade vi tre nya personer med och gången innan var ett team från Estland med, det var skoj, säger Samuel Johansson på Frälsningsarmén.

Att bara finnas till kan låta som något oviktigt, men i en tid när många faktiskt saknar just tid, är det en stor gåva att ge av sin egen tid. Pannkakskyrkan hör till den nationella organisationen Reach och den lilla baristavagnen som rullas runt är Faritrade-certifierad.

Om kvällarna samlas många runt vagnen i centrum, de flesta vill bara prata, möta en medmänniska eller bara få i sig en god pannkaka för att stilla sin nattliga hunger.

– Vi kan erbjuda en lugn och varm miljö som uppskattas av de som behöver en paus eller värma sig en stund. Vi upplever att det är positiv stämning och vi får möjlighet att prata med troende och icke troende från många olika kulturer. Intressanta samtal, säger Samuel.

Katolsk bildning och kultur

Samverkan mellan Bilda och Stockholms katolska stift inleddes för nio år sedan och folkbildningsverksamheten har utvecklats årligen sedan dess. Det handlar om alltifrån att stärka den egna religiösa och kulturella identiteten till att ordna språkcaféer för nyanlända. Bilda stöttar bland annat med olika pedagogiska redskap och olika slags studiematerial. Under året satsade vi ytterligare på att nå nya målgrupper och bredda vår närvaro både bland flera katolska grupper och till fler platser.

Katolska kyrkans sociallära på svenska

Under det gångna året samverkade Bilda med Stockholms katolska stift och bokförlaget Veritas kring det omfattande materialet som katolska kyrkans sociallära med 17 påvliga encyklikor (påvliga skrivelser till hela katolska kyrkan och alla människor med god vilja) utgör. Materialet är framtaget för svenska läsare och presenterades för kardinal Anders Arborelius och omkring 120 katolska präster i september av Bildas verksamhetsutvecklare för det katolska arbetet, tillsammans med Veritas förlagschef.

Jämställdhet i kyrkan

I samarbete med Justitia et pax – Kommissionen för Rättvisa och Fred i Stockholms katolska stift – tog Bilda fram ett samtalsmaterial om jämställdhet i katolska kyrkan, som kommer att introduceras i början av 2019. Det är ett samtalsmaterial om jämställdhet, könsroller, genus och frågor som hör samman med detta. Syftet är att bidra till samtal, i studiecirklar, pastoralråd eller andra grupper i församlingar eller mellan enskilda personer.

Kurser och arrangemang

Under året bidrog Bilda till en rad arrangemang. I samverkan med Katolska Pedagogiska Nämnden (KPN) möjliggjorde Bilda ett flertal kurser runt om i landet. Bilda var även medarrangör under *Kateketens dag* som KPN höll i Södertälje. Medverkande var bland andra fader Michel Remery, aktuell med boken *Twittra med Gud*, samt kardinal Anders Arborelius.

I september anordnade Bilda på uppdrag av katolska stiftet en introduktionskurs för nyanlända katolska präster inom Stockholms katolska stift. Kursen var en introduktion till det svenska samhället och svensk skönlitteratur.

Bilda var även närvarande med monter vid katolskt torg under Stockholms katolska stifts stiftsvallfärd i Vadstena i slutet av augusti.

Tillsammans med bland andra Newmaninstitutet och tidskriften Signum arrangerade Bilda traditionsenligt ett 20-tal seminarier under Almedalsveckan på den gemensamma scenen i Katolska kyrkans trädgård.

Bilda arrangerade ett 20-tal seminarier i Katolska kyrkans trädgård i Visby under Almedalsveckan.

Bildning och kultur i de ortodoxa kyrkorna

I alla Bildas regioner utvecklades det ortodoxa folkbildningsarbetet under 2018, med fortsatt fokus på ledarutbildning inom bland annat scout-, söndags-skole- och körverksamheten. Ett exempel hämtas från Bilda Sydöst där präster, ledare och kontaktpersoner i fyra bysantinska kyrkor som nyligen påbörjat samarbetet med Bilda, fick cirkelledarutbildning. Ytterligare ett exempel är från Bilda Svealand där nybildade församlingar stöttades i föreningsteknik, vilket ledde till att nya grupper fick möjlighet att etablera sig i samhället.

Ortodox kultur för fler

En vidare publik fick tillgång till ortodox kultur genom en unik inter-ortodox julkonsert som anordnades för allmänheten för tredje året i rad i Jönköping. Där deltog nio körer från sex olika traditioner, bland annat en professionell kör från Rumänien. Totalt kom över 400 åhörare.

I april anordnades ett internationellt ungdomsmöte i ”Taizéanda” i Svenska kyrkans regi. Deltagarna fick under mötet genom Bildas försorg ta del av kulturella evenemang från de olika ortodoxa kyrkofamiljerna. Detta skedde genom aktiviteter som eritreansk trumdans, pilgrimsvandring till den Rumänska ortodoxa kyrkan i Jönköping, en workshop i hur man knyter radband samt en workshop i hur man sjunger ”Fader vår” på arameiska.

Söndagen den 22 april samlades människor över hela landet för att högtidlighålla minnet av folkmordet i Turkiet 1915 på de kristna folkgrupperna armenier, syrianer/assyrier/kaldéer och pontiska greker. I bland annat Jönköping arrangerades en manifestation med flera tal för att uppmärksamma detta.

Läger och konferenser

Under året genomförde Syrisk ortodoxa ungdomsförbundet (SOUF) bland annat barn- och ungdomsläger i samverkan med Bilda. Bilda arrangerade även ett diakon- och diakonissaläger tillsammans med SOUF Riks, i Suryoyo-center Katrineholm, med ett 50-tal

deltagande ungdomar från hela landet. I samverkan med Syrisk ortodoxa kyrkans ungdomsförbund (SOKU) arrangerade Bilda även seminarier under Almedalsveckan och genomförde utbildningar i föreningsteknik och organisationsutveckling.

De två syrisk ortodoxa ungdomsförbunden SOKU och SOUF arrangerade också en konferens på temat *Äktenskapet* i Tumba, där 200 ungdomar från olika delar av landet deltog.

Ortodox scoutverksamhet

Bilda har stor verksamhet i samverkan med scoutkårer för att stödja scouttraditionen där orientalisk musik, svensk natur och ortodox lära kombineras. Under 2018 utökades verksamheten med nya kårer i hela landet, bland annat bildades en scoutkår med ett 50-tal medlemmar från den syrisk ortodoxa församlingen i Borås. Det är den första ortodoxa scoutkåren i sydvästra Sverige som välkomnas till samarbetet med Bilda.

Ortodoxa scouter i Sverige (OSS) gjorde i samverkan med Bilda flera större satsningar för att utveckla arbetet under 2018, bland annat en kvalificerad scoutledarutbildning innehållande bland annat föreningsteknik, scouting i naturen och ledarskap.

Scoutledare som valambassadörer

Inför valet utbildades scoutledarna i Ortodoxa scouter i Sverige (OSS) till valambassadörer. Detta för att förklara för ungdomarna i kårerna, som ofta är nyanlända till Sverige under de senaste två till sex åren, vikten av demokrati och hur valet går till. Insatsen nådde många unga i utanförskapsområden, eftersom scoutledarna når ut till många fler än enbart via arrangerade möten.

Scoutförbundet genomförde även kursen *Trygga möten*, som är en utbildning i hur man skapar en trygg miljö för barn och ungdomar.

Ett levande samar- bete

En stor del av Bildas folkbildningsverksamhet sker i samverkan med våra medlemsorganisationer. En samverkanspart inom Stockholms katolska stift är KPN – Katolska Pedagogiska Nämnden.

BILDA OCH KATOLSKA PEDAGOGISKA NÄMNDEN, KPN, samverkar bland mycket annat kring utbildning av kateketer, det vill säga personer som ansvarar för trosundervisning i församlingarna.

I september genomfördes *Kateketens dag* i Södertälje med 180 deltagare från hela landet. Bilda hjälpte bland annat till med planeringen av seminarier och med att hitta seminarieledare.

– Det var ett levande samarbete med Bilda hela vägen, både i planeringsarbetet och i genomförandet, säger Ulrika Erlandsson, ordförande på KPN.

Ett annat exempel på samverkan var en utbildning för kateketer i den så kallade Kettmetoden, som i korthet går ut på att involvera alla sinnen i arbetet med barn.

– I tider av datorer och smartphones finns det något tidlöst och äkta i att hålla stenar och pinnar från naturen i handen.

Dukarnas starka färger väcker barnens känslor. Jag tycker också om barnens delaktighet när de är med och bygger upp berättelserna. Här kan inte barnen bli passiva åskådare, istället blir deras fantasi och inlevelse viktiga verktyg i lärandeprocessen, säger Petra Bungarten, som var ledare för kursen.

58%

av Bildas verksamhet under 2018
anordnades i samverkan med en
medlemsorganisation

Orientalisk scout- musik

Under 2018 satsade Bilda Sveland på att köpa in blåsinstrument och trummor så att fler scoutkårer kunde utveckla den orientaliska scoutmusiken.

GEORGE RASHO, idag musikledare i Syrisk Ortodoxa Kyrkans Scoutförbund, var musikledare för S:t Eliyo Scoutkår i Västerås under 2018. Här lärde sig 30 barn att spela trumpet, 25 lärde sig spela trummor, två bastrumma och två baryton i ett samarbete mellan scoutförbundet och Bilda.

– Vi har stor nytta av instrumenten som Bilda köpte in eftersom vi använder trumpeter och trummor för barnen som lär sig spela och följa noter. Det är också bra att vi kan låna med dem när vi ska spela i samband med högtider och vid andra tillfällen, säger George Rasho.

Scoutkåren spelade bland annat i samband med julen, på karnevalen i Norrköping där scouter från hela landet möttes och spelade tillsammans, samt i samband med att den syrisk-ortodoxa kyrkans överhuvud, patriark Ignatius Aphrem II, besökte Västerås i höstas.

Själv spelar George Rascho saxofon, trumpet, trummor och piano. Han lärde sig noter genom att spela piano från sjuårsåldern i hemlandet och har sedan dess varit med i scoutkåren. Det är en självklar och viktig del av hans liv. Förutom att spela i kyrkan vid varje högtid, som påsk och jul, är scoutkåren viktig för lärandet och delandet av kunskaper och för att möta andra.

Som musikledare lägger han ner mycket tid varje vecka, barnen har scout- och musiklektioner och lek varje fredag kväll i tre timmar samt ibland även musikträning på måndagar. Inför framträdanden i samband med högtider övar de fyra gånger per vecka.

– Jag tar även ut noter för andra instrument än piano och ser till att alla sju scoutkårer inom Syrisk Ortodoxa Kyrkans Scoutförbund, SOKS, får tillgång till dem, för att vi ska kunna spela tillsammans. I den syrianska kulturen finns musik som det saknas noter till eller enbart finns noter för piano, berättar han.

2268

**ledare ledde scoutverksamheten
i Bilda under 2018**

Mellanöstern

BILDAS BILDNINGSPARBETE KRING Mellanöstern sker genom studiecirklar och seminarier i Sverige och studieresor som arrangeras genom vårt studiecenter i Jerusalem. Sedan 1991 har Bilda drivit Swedish Christian Study Centre (SCSC), med fler än 1 000 årliga besökare. Den typiska studieresan med Bilda utgörs av en lokal studiegrupp som avslutar sin studiecirkel med en resa. Studiecentret är framför allt ett resurscenter för de studieresor som vi arrangerar, men även en mötesplats för andra besökare i området.

Den typiske tillfällige besökaren på centret är en svensk turist som på SCSC får möjlighet till vila, botanisera i centrets omfattande bibliotek med litteratur kring regionen, samt möta svenska personer att samtala med om sina intryck. Bilda inbjuder regelbundet till föreläsningar och träffar, vissa på engelska där målgruppen är såväl lokala som internationella besökare, andra med program på svenska. Året avslutades med en välbesökt julmarknad med julkonsert.

Under 2018 genomförde Bilda 26 studieresor till Israel och Palestina, med sammanlagt 411 deltagare. Det är betydligt fler jämfört med föregående år, då antalet resor var 18, med 360 deltagare. Varje resa är unik med ett program utarbetat i nära anslutning till eller särskilt utformat för den specifika gruppen.

Premiär för Dandanat i Sundsvall

I Sundsvall genomfördes i oktober en minivariant av festivalen Dandanat som Bilda är med och arrangerar varje år i Betlehem. Dandanat Sundsvall innebar ett kulturmöte mellan svenska och palestinska musiker, i workshops och konserter. Musikerna besökte också en grundskola i Sundsvall och gav information i media och kyrkor. Dandanat i Betlehem har genomförts 13 gånger, men detta var första gången Bilda arrangerade en minifestival av det här slaget i Sverige.

Genomlysning kring Mellanösternarbetet

Under 2018 genomfördes en intern genomlysning av Bildas studiearbete kring Mellanöstern. En grupp med representanter från olika regioner och verksamheter i

Bilda, alla med någon form av inblick i studiearbete kring Mellanöstern, granskade verksamheten och lyfte fram ett antal frågor som bör utvecklas framöver. Gruppen pekar i sin rapport på behovet av ett bredare kommunikationsarbete kring Bildas studieverksamhet kring Mellanöstern så att man kan nå nya målgrupper. En tydligare syftesskrivning efterlystes, vilket resulterade i ett förslag till syftesskrivning som nu kommer diskuteras i Bildas förbundsstyrelse.

Stipendium

Bildas Mellanösternstipendium ger möjlighet till fyra veckors vistelse i Israel och Palestina. Årets stipendiat var Eva Ekman som är lärare på Hyllie Parks Folkhögskola. 2017 deltog hon i en studieresa till Jerusalem för skolans personalgrupp. Resan väckte ett intresse hos henne att få gå djupare i denna fascinerande och komplexa värld. Eva är lärare, bland annat inom Sfi. Hon fascineras av möten och arbetar bland annat med drama, bilder och texter för att bygga förståelse mellan människor där språk kan utgöra ett hinder.

Ny direktor på SCSC

Vid nyåret 2018 tillträdde Lars-Inge Claesson som ny direktor på SCSC. Lars-Inge har närmast arbetat som verksamhetsutvecklare i Bilda stationerad i Jönköping och har lång erfarenhet av folkbildning bland annat kopplad till Mellanöstern. Han är också en av Bildas mest anlitade resepedagoger med stor erfarenhet av studieresor till Israel och Palestina.

Lars-Inge Claesson

”Genom åren som resepedagog har jag fått ett brett kontaktnät i området som är värdefullt i min nya roll som direktor. Samtidigt ser jag fram mot att knyta nya kontakter.”

47%

av deltagarna åkte på studieresor som arrangerades tillsammans med en medlemsorganisation

26%

av deltagarna åkte på studieresor som arrangerades tillsammans med en samverkanspart

13%

av deltagarna åkte på studieresor inom vårt öppna utbud

10%

av deltagarna åkte på utbildningsresor för cirkelledare eller personal inom Bilda

En pedagog på resan

– Som resepedagog i Bilda är det viktigt att ligga steget före under en studieresa, men framförallt att inspirera sin resegrupp att samtala och reflektera tillsammans om vad man är med om, säger Anna Svalander som har lett en studieresa.

På varje studieresa med Bilda följer en resepedagog med. Hon eller han har till uppgift att före resan planera programmet med gruppen. Under resan ser resepedagogen till att det ges rum för deltagarnas upptäckter och frågor. Samt håller reda på att tiden hålls, att man möter guider och grupper där man kommit överens, att deltagarna får kaffe i tid och att chaufförer får sin dricks.

– Visst kan det vara krävande, men också fantastiskt, konstaterar Anna. Dels därför att man får vara med om att ordna intressanta möten med människor, ofta med väldigt olika erfarenheter och perspektiv. Men framförallt genom att delta i de intressanta samtal som nästan alltid uppstår.

Under en knapp vecka i februari ledde Anna Svalander en utbildningsresa i Israel och Palestina med 13 andra resepedagoger. Under utbildningen besöktes människor och platser i helt olika miljöer. Ett exempel var Independence Hall i Tel Aviv, där Israels självständighetsförklaring lästes upp den 14 maj 1948.

Ett annat var det internationella organet Temporary International Presence in Hebron, TIPH, som får ekonomiskt stöd från bland annat Sverige, i syfte att övervaka så att det inte utbryter våld mellan nationalistiska israeliska bosättare och den palestinska befolkningen i staden.

I Jerusalem fick man möjlighet att ta del av nya utgrävningar under Gravkyrkan, tillsammans med historikern Kevork Hintlian. I Jerusalem vandrade man även tillsammans med den svenska judinnan Sara Yarden i stadens judiska kvarter, och besökte en skola där såväl israeliska som palestinska barn går tillsammans.

– En poäng med att resa med Bilda är just de olika perspektiven man får möta och de olika berättelserna man får höra, som inte alltid är enkla att få ihop. Det är därför samtalen och reflektionen är så viktiga, säger Anna Svalander.

Ledarutveckling

CIRKELLEDARNA ÄR NYCKELPERSONER i Bildas verksamhet. Vi vill och behöver värna deras kompetens och engagemang för att genomföra bra folkbildande verksamhet.

Ny webbaserad grundutbildning

Under 2018 lade vi stor vikt vid att producera och lansera Bildas webbaserade grundutbildning för cirkelledare. Detta blev möjligt i och med de nya direktiv som kom från Studieförbunden i slutet av 2017, som möjliggjorde digital utbildning. Den nya webbaserade utbildningen är, tillsammans med introduktionssamtalen, den inledande och obligatoriska delen i Bildas ledarutvecklingskoncept *Lära för att Leda*.

Den webbaserade grundutbildningen ger bra introduktion till folkbildning i allmänhet och Bilda i synnerhet, hur studiecirkelpedagogiken och cirkelledarrollen inom folkbildningen fungerar, synen på kunskap, lärande och grupprocesser samt hur Bilda arbetar med utvärdering och återkoppling. Dessutom ägnas en stor del av utbildningen åt mänskliga rättigheter och icke-diskriminering. För att levandegöra och förbereda nya ledare på deras uppdrag, baseras utbildningen på filmade genomgångar och intervjuer av cirkelledare utöver faktatexter och självskattningsövningar. Den digitala utbildningen ger en bra grund för att gå vidare med Bildas fysiska cirkelledarutbildning, som arrangeras löpande i alla regioner.

Ytterligare förbättringsarbete

Vid sidan av den webbaserade grundutbildningen skedde ytterligare förbättring av Bildas cirkelledarutveckling. Ett exempel är uppdateringen av *Bildas Ledarlåda*, som är en samling pedagogiska redskap och metoder vars syfte är att stärka ledarens och gruppens kunskap om grupprocesser och kommunikation samt att öka deltagarnas delaktighet. Även Bildas utbildningskoncept *Lära för att leda* reviderades under året. *Lära för att leda* löper som en röd tråd genom all vår ledarutbildning. Med start i introduktionsdelen som nämns ovan, går ledaren vidare till en heldagscirkelledarutbildning där deltagarna får mer kunskap om

grupprocesser och kan lära av varandras erfarenheter. I det tredje steget *Fördjupning* kan cirkelledarna välja att fördjupa sig i ett speciellt ämne, intresse eller verksamhetsområde, exempelvis konflikthantering. Det fjärde och sista steget kallas *Mötesplats*. Här möjliggör vi för cirkelledare att mötas för att samtala om pedagogiska metoder, nätverka och samtala om sin ledarroll. Det är också ett tillfälle för cirkelledaren att möta sin verksamhetsutvecklare för att få svar på frågor, uppdateringar eller föra fram önskemål till den fortsatta verksamheten.

Under året delade vi internt i Bilda erfarenheter om bra upplägg för utbildning i föreningskunskap. I flera regioner genomfördes flera cirkelledarutbildningar med fokus på ämnet. Eftersom många cirkelledare och cirkeldeltagare vill lära sig föreningsteknik förbereddes under året en uppdaterad nationell utbildning inom föreningsteknik som lanseras 2019.

Elin Käll är en av cirkelledarna som berättar om sina erfarenheter i Bildas nya webbaserade grundutbildning för cirkelledare.

Förbättrat erbjudande

Under 2018 fortsatte utvecklingsarbetet som inleddes 2017 för att förbättra vårt erbjudande och vårt stöd till nya och erfarna cirkelledare. Under det gångna året utvecklade vi våra erbjudanden för cirkelledare, främst genom att få fler ledare att gå våra olika ledarutbildningar samt att erbjuda fler och andra typer av kompetensutveckling i form av seminarier, workshops och föreläsningar. Exempelvis var några cirkelledare med på Existentiell Filmfestival där de deltog i seminarier samt såg och samtalade om film.

Glädje och gemenskap

En av våra 14 000 cirkelledare heter Ingemar Karlsson. Han är ledare för asylsökande som inte har möjlighet att lära sig svenska på något annat sätt. I studiecirkeln skriver, läser och samtalar deltagarna i syfte att lära sig svenska innan man har möjlighet att börja på Sfi.

– Att vara cirkelledare har gett mig många nya vänner, och jag har fått stor inspiration och glädje i uppgiften, säger Ingemar.

Han tror också att det har berikat många andra områden i livet.

– Mina drivkrafter är glädjen, engagemanget och gemenskapen med deltagarna och de andra cirkelledarna.

Ingemar berättar att Bilda har bidragit med studiematerialet, och att han som cirkelledare fått annat stöd från Bilda.

– Vi har fått vara med på olika studiedagar och utbildningsdagar. Efteråt kommer vi hem med en massa nya idéer som vi kan fortsätta jobba med.

Det var i stor utsträckning tack vare Bilda som cirkeln för asylsökande kunde starta och Ingemar känner att de fått värdefullt stöd. Utan ett färdigt upplägg hade det antagligen bara blivit en liten grupp, men nu har det växt till en större verksamhet.

— Det har verkligen varit roligt att ha ett studieförbund bakom sig i den här verksamheten. Vi är väldigt tacksamma för Bildas stöd och insats.

14 351

cirkelledare ledde studiecirklar
i Bilda under 2018

Offentliga arrangemang

VARJE ÅR MEDVERKAR Bilda i flera större offentliga arrangemang, som en del i att skapa arenor och mötesplatser för samtal och debatt. Det sker i både mindre och större sammanhang. Vi ser det som en viktig del i folkbildningsuppdraget att möta samhällets samtida och framtida utmaningar genom att just skapa samtalsarenor tillsammans med många olika samverkanspartner, däribland våra medlemsorganisationer. Det ger oss även möjlighet att etablera och fördjupa samarbeten samt nå nya målgrupper.

Under 2018 hade vi förmånen att i allt fler arrangemang få möjlighet att arbeta tätt tillsammans med våra medlemsorganisationer och andra samarbetspartner. Det stärker våra relationer och nätverk och är ett sätt att arbeta som är lika naturligt som värdefullt för vårt arbete med folkbildning i det offentliga rummet.

Under 2018 gjordes även en kartläggning av våra största arrangemang, vilka existerande externa arrangemang vi skulle vilja gå in i, vilka vi saknar och skulle vilja skapa – själva eller tillsammans med andra. Arbetet mynnade ut i flera nya idéer och satsningar som vi arbetar vidare med under 2019.

Mänskliga Rättighetsdagarna

Mänskliga Rättighetsdagarna arrangerades i Stockholm 2018. Bilda fanns på plats med monter och som medarrangör av en rad seminarier, framför allt i samarbete med Enskilda Högskolan i Stockholm och Kristna Fredsrörelsen. Temat för årets dagar var *Rätten till ett liv fritt från våld*, och våra välbesökta seminarier lyfte bland annat frågor om civilkurage, försoning, konflikthantering, övervakning och säkerhetspolitik för fred. I vår monter presenterade vi några av våra projekt och här skedde många möten med nyfikna och intresserade besökare.

Live at Heart

Live at Heart i Örebro är Nordens största showcase-festival för musik, och Bilda är den största samarbetspartnern. I år ansvarade vi för en av festivalens scener, där i huvudsak band från vår egen verksamhet spelade, samt arrangerade en rad seminarier för musiker som vill utvecklas i sitt skapande. Vi fortsatte också vår satsning på konceptet diasert – dialog kombinerat med konsert – med artisterna Ane Brun, Christian Kjellvander och Anna Stadling. Alla diaserterna blev mycket uppskattade och attraherade en stor publik.

Christian Kjellvander deltog i en diasert under Live at Heart 2018, här i samtal med Magnus Sundell, programproducent Bilda.

Almedalsveckan

Almedalsveckan fortsätter att vara det huvudarrangören kallar världens största demokratiska mötesplats för samhällsfrågor. Antalet besökare uppskattades i år till drygt 45 000 personer och programmet bjöd på hela 4 311 olika evenemang under åtta dagar. Trots den stora konkurrensen var de flesta av de 40-tal seminarier som Bilda arrangerade och medarrangerade i katolska kyrkans trädgård och i Vårdklockans kyrka välbesökta.

En avgörande faktor för vår framgång i Almedalen de senaste åren är att vi valt samarbeten med medlemsorganisationer och andra samarbetspartner som utgångspunkten i planering och genomförande. Våra främsta samarbetspartner under veckan var liksom tidigare år Equenia-kyrkan och Newmaninstitutet/Signum, men vi arrangerade också flera seminarier tillsammans med Kristna Fredsrörelsen, RPG, Studieförbunden, Erikshjälpen, PMU, Sankt Lukas, Jonsereds herrgård/Göteborgs universitet, BRIS, Bilda Dialog med flera.

Existentiell Filmfestival

Trots att antalet platser på Existentiell Filmfestival i Falun utökades 2018, var festivalen fullsatt ännu en gång. Det var den 15:e festivalen i ordningen och den arrangerades som vanligt tillsammans med Högskolan Dalarna, Film i Dalarna och Sigtunastiftelsen. Festivalen lyfter både filmens livstolkande funktion och vikten av det ömsesidiga samtalet och bjöd på många spännande samtal om drömmen om *Ett annat liv*, som var årets tema. Bland gästerna fanns författaren Agneta Pleijel, skådespelaren Reine Brynolfsson och filmkritikern Wanda Bendjelloul.

Existentiell filmfestival gör rum för samtal

Många människor är gripna av pessimism, samtidigt som de längtar efter ett annat liv. Den spaningen har arrangörerna till Existentiell filmfestival Dalarna gjort. I går bjöd de in till festival för femtonde gången.

Att mötas i olika tolkningar av filmerna är ett av Existentiell Filmfestivals mål. Stefan Björnlund på Högskolan i Dalarna är ordförande i programgruppen, som också består av representanter från arrangörerna Bilda, Sigtunastiftelsen och Film i Dalarna. För honom är festivalen de två bästa dagarna på hela året.

– Vanligtvis konsumerar vi film utan att reflektera eller tänka djupare kring dem. Men här på festivalen ger vi utrymme till just det. Vi behöver inte vara ense, det är bra om vi inte är det.

Hur väljer ni vilka filmer som ska visas?

– Vi försöker dels läsa av trender inom filmvärlden, dels göra samtidsspaningar. Inför den här festivalen har vi märkt av att människor verkar vara gripna av pessimism, men samtidigt finns en längtan efter uppbrott och en idé om ett annat typ av liv. När vi väl valt temat försöker vi hitta filmer som passar in.

Varför behövs en existentiell filmfestival?

– En sådan här festival visar styrkan i kulturen. Vi är alla olika, kommer från olika bakgrunder och har olika erfarenheter, men här samlas vi kring något och delar en gemensam upplevelse.

Utdrag ur artikel i tidningen Dagen 13 april 2018, av Malina Abrahamsson. Citerat med tillstånd.

Förbundsgemensamma utvecklingsprojekt

Ledarutveckling

Projektet initierades 2017 i syfte att skapa en struktur för ledarutbildningar och mötesplatser som ger Bildas cirkelledare möjlighet att inspireras, utvecklas och fördjupas i sin roll. Projektet bidrar främst till det förbundsgemensamma målet: Genom att inspirera och stärka våra ledare i sin roll ska vi utveckla Bildas ledaridé samt utbilda fler ledare och rekrytera nya ledare.

Mest kraft lades på att ta fram en ny och digital grundutbildning för cirkelledare, vilket beskrivs mer detaljerat i ledarutvecklingskapitlet. När projektet slutrapporterades i slutet av 2018 hade planerade utvecklingsaktiviteter genomförts och fortsatt utveckling sker inom ramen för ordinarie handlingsplaner för kommande år.

Mångfald

Målet för det förbundsgemensamma projektet kring mångfald var att hitta modeller för att nå ut med folkbildning till en större mångfald människor och ta fram en modell för hur Bilda de närmsta åren arbetar med sitt interna mångfald- och jämlikhetsarbete. Projektet avslutades 2018 och arbetet drivs vidare sker inom ramen för ordinarie handlingsplaner för kommande år.

Projektet resulterade i flera satsningar med fokus på att skapa större mångfald i verksamheten i alla regioner. Erfarenhetsutbyte mellan olika verksamheter bidrog till ökat lärande och ökad mångfald. Bilda beviljades också medel från Delmos för att arbeta strategiskt och långsiktigt mot segregation tillsammans med våra medlemsorganisationer och samverkansparter.

Det interna mångfaldsarbetet mynnade ut i en plan för lika rättigheter och möjligheter i Bilda. Planen omfattar bland annat att vi ska säkerställa att vi har den kompetens som behövs internt för att förebygga diskriminering, att se över interna processer som möteskultur och vår rekryteringsprocess. Arbetet fortsätter i vårt löpande arbete.

Öppet utbud

Projektet startade 2017 i syfte att undersöka hur Bildas verksamhet kan bli tillgänglig för fler och nå en större allmänhet. Projektets mål var att:

- Definiera öppet utbud.
- Bidra till att nå en bredare allmänhet än tidigare.
- Presentera goda exempel på genomfört öppet utbud, med en analys om varför de lyckades.
- Presentera en modell för öppet utbud.
- Ta fram checklistor för genomförande av öppet utbud.

Metoderna som användes i projektet var att intervjua medarbetare, följt av olika öppet utbud-verksamheter vars ansvariga besvarade fördjupade enkätfrågor om verksamheten. Utifrån materialet tog projektgruppen fram en definition av öppet utbud, presenterade framgångsfaktorer och förslag på hur Bilda framgent kan arbeta med öppet utbud. Slutrapporten lämnades i februari 2019.

Digitalisering

Idag rör sig människor allt mer självklart mellan den fysiska och digitala världen. För att svara mot nya behov och öka sin relevans startade Bilda 2018 ett förbundsgemensamt digitalt utvecklingsprojekt, som löper över tre år och handlar om att utveckla verksamhet och arbetssätt utifrån behov. Utvecklingsprojektet verkar på lokal, regional och förbundsgemensam nivå och inom alla områden genom att stötta befintlig utveckling och genom egna initiativ.

Digitala initiativ initierades inom samtliga profil- och stödområden. Digitala material, verktyg och mötesplatser för lärande prövas, utvärderas och förfinas löpande med målet att skapa en grund som kan skalas upp och användas på bred front av såväl ledare som medlemsorganisationer och samverkanspartners. Under året genomfördes i samverkan med stödfunktionerna kartläggning och förberedelser för att skapa effektiva digitala arbetssätt. Målet är att uppgradera såväl arbetsverktyg som arbetssätt med start under 2019.

Stödfunktioner

Administration och ekonomi

Under 2018 fortsatte arbetet med att se över och justera arbetssätt och rutiner, vilket fortsätter även under 2019. Ekonomihantering och rutiner togs upp under året i utbildning inom ekonomi, administration och kvalitet. Riktlinjer var även ett av fokusområdena vid årets internkontroll.

Utvecklingsgruppen inom administration för teamledarna i de sex regionerna möttes tillsammans med anställda på förbundskansliet vid fyra tillfällen. Utvecklingsgruppen arbetar med att utveckla enhetliga rutiner för rapportering av verksamheten i Bilda, men är också ett stöd för respektive regions utvecklingsarbete inom ekonomi och administration, samt inom deras arbete med regional kvalitetsutveckling. Under 2018 fokuserade vi även fortsatt på att öka antalet arrangemang där e-lista används för rapportering.

HR

HR arbetar med processer som handlar om att attrahera och utveckla medarbetare, vilket bland annat innebär gemensamma kompetensutvecklingsinsatser. Under 2018 gick ett 30-tal medarbetare *Ny i Bilda*, som är vår introduktionsutbildning för nyanställda. Bland andra utvecklingsinsatser som genomfördes under året var utbildningen *Hantverket konsulent*, som baseras på erfarenhetsutbyte i syfte att fortbilda konsulenter i sin roll. Även ekonomi- och kvalitetsutbildningar för nyanställda genomfördes. Vi genomförde utbildningar och erfarenhetsutbyten för att bättre möta möjligheterna för Bilda att utveckla verksamhet genom idéburna och offentliga partnerskap och andra samverkansprojekt.

Riktade kompetensutvecklingsinsatser genomfördes för kommunikatörer, nya chefer kring ledarskap och arbetsmiljö och även en utbildning för skyddsombud. I samband med regionala och nationella nätverksträffar inom våra profilområden kultur, samhälle och kyrka skedde erfarenhetsutbyte och kompetenspåfyllnad.

Nytt för året var att vi arbetade allt mer med digitala utbildningar, bland annat genom det vi kallar kollegial

kompetensutveckling. Det innebär att medarbetare via Skype delar erfarenheter, metoder och kunskaper till kollegor i resten av landet.

Alla medarbetare i Bildas sex regioner fick under hösten utbildning i den nya webbaserade grundutbildningen för cirkelledare. En utbildning som våra konsulenter nu sprider till Bildas cirkelledare.

Under året uppdaterade vi policyer vad gäller tillgänglighet och jämställdhet och under 2019 behöver vi i Bilda förankra hur vi säkrar att vi lever upp till dessa.

Antalet anställda vid studieårets slut samt en jämförelse mellan studieåren 2018-2014					
	2018	2017	2016	2015	2014
Regioner	254	255	247	226	233
Förbundskansliet	37	35	35	33	36
Totalt	291	290	282	259	269
Summa heltidstjänster	245	240	240	220	232

Kommunikation och IT

Det förändringsarbete som inleddes 2017 fortsatte under 2018 med fortsatt implementering av en strategi för digital kommunikation. Fokus i kommunikationsarbetet är att stödja verksamhetsmålen och på ett tydligt sätt förmedla Bildas verksamhet utifrån våra intressenters behov. Vi prioriterar personliga möten och digitala kanaler.

Under 2018 ökade Bildas synlighet (räknat i räckvidd och engagemang) i sociala medier liksom antalet månatliga besökare och sidvisningar på webben. För att tillgängliggöra Bildas offentliga arrangemang för fler livesändes ett stort antal seminarier via sociala medier. I samband med Almedalsveckan lanserades Bildas podd *Livet på jorden* i vilken Bildas förbundsrektor Åsa Paborn samtalar om existentiella frågor med en inbjuden gäst.

Under 2018 togs en ny grafisk profil fram, för att bättre matcha Bildas breda verksamhet och skapa en verktygslåda för digital kommunikation. Den grafiska profilen fasas in under längre tid av hänsyn till ekonomi och hållbarhet. Under året genomfördes även ett omfattande arbete med att uppdatera Bildas webbplats, bildanu.se. Den nya versionen lanseras i början av 2019.

I samverkan med det digitala utvecklingsprojektet förberedde IT och kommunikation för att skapa effektiva digitala arbetssätt, med målet att implementera nya arbetsverktyg under 2019.

Bildas uppdaterade grafiska profil innehåller ett antal illustrationer tecknade av illustratören Nils Jarlsbo.

Kvalitetsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete bidrar till att skapa en kultur av transparens och ansvarighet. När verksamhetens styrning och kontroll tydliggörs och synliggörs, skapar det trygghet för personal och ledning.

Bilda har ett helhetsperspektiv på kvalitetsarbete. Bildas systematiska kvalitetsarbete utgår från att stödja och säkerställa att verksamheten är i linje med statens folkbildningspolitiska mål och fyra syften med stödet till folkbildningen, Bildas ändamålsparagraf, Bildas strategidokument *Möten över gränser* och verksamhetsplaner. I allt vårt arbete strävar vi efter att säkra god kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska avspegla alla nivåer och innefattar såväl administration som verksamhetsformer och innehåll.

Den löpande internkontrollen genomförs i enlighet med Bildas instruktion för internkontroll och syftar till följande:

- granska om den inrapporterade verksamheten genomförts enligt anvisningar och krav,
- fånga upp väsentliga brister,
- följa upp regionens övergripande arbete med internkontroll, med fokus på regionens handlingsplaner och kvalitetshöjande åtgärder,
- utföra kontroller av särskilt riskfyllda kontrollaktiviteter och rutiner inom ekonomi och bokföring,
- kartlägga eventuellt behov av ytterligare fördjupad granskning,
- stödja regionens utvecklingsarbete inom internkontroll genom gemensam reflektion över styrkor och brister.

De brister och verksamhetsrisker som identifieras hanteras genom kvalitetshöjande åtgärdsarbete som genomförs på både regional och central nivå.

Under 2018 genomfördes en fördjupad granskning (särskild kontroll) av 2017 års verksamhet i tre av Bildas sex regioner. Motsvarade 5 procent av Bildas totala antal studietimmar i verksamhetsformerna studiecirkelar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram valdes ut slumpvis för kontroll mot närvarolistor och kulturrapporter i de tre regionerna. Därutöver genomfördes särskilda kontroller av bland annat följsamhet gentemot anvisningar för statsbidragsfinansierad folkbildning, kraftiga verksamhetsförändringar och kvalitetssäkring av rapporterings- och ekonomihantering.

Som ett led i internkontrollen genomfördes även en kvalitativ och kvantitativ deltagar- och ledarundersökning för att fånga delaktigheten och lärandet hos deltagare och grupper i studiecirkelar samt deras upplevelse av Bildas stöd. Svaren analyseras på regionnivå utifrån frågor om verksamhetens koppling till folkbildningens fyra syften, Bildas mervärden, trender, mönster och sammanhang och hur dessa påverkar Bildas arbetssätt, verksamhetsplaner och handlingsplaner. En jämförelse mellan 2017 och 2018 visar en positiv utveckling vad gäller deltagarnas upplevda delaktighet, ledarnas bedömning av gruppens lärande och deras nöjdhet med Bildas stöd.

Medelvärde samtliga svar 2018 (Skala 1–5. Fem är högst värde.)	
Delaktigheten i gruppen var stor	4,4
Jag utvecklades, fick ny kunskap eller gjorde nya insikter genom att delta i studiecirkeln	4,1
Jag som ledare bedömer att gruppen som helhet utvecklades, fick ny kunskap eller gjorde nya insikter genom studiecirkeln	4,3
Jag är nöjd med Bildas stöd till studiecirkeln	4,1

Bilda arbetar kontinuerligt med att förbättra sitt kvalitetsarbete. Under 2018 genomfördes exempelvis följande utvecklingsarbete:

- Formalisering av nätverk för regionala teamledare för administratörer för ökat lärande, samordning och kvalitetssäkring.
- Utveckling av kansliets granskningsuppdrag, inklusive den särskilda kontrollen av regionernas övergripande systematiska kvalitetsarbete.
- Utveckling av metoder för uppföljning och utvärdering för att stärka organisationens interna lärande.
- Utveckling av innehåll och metoder för deltagar- och ledarintervjuer och efterföljande analys för att stärka organisationens interna lärande.
- Arbete med att utveckla former för regionernas och förbundskansliets uppföljning av folkbildningens fyra syften.
- Framtagande av statistiska underlag och nyckeltal för verksamhetsuppföljning och utveckling över tid.

Projektstödsfunktionen

Bilda har en funktion för att stödja och kvalitetssäkra projektverksamheten. Projektstödsfunktionens syfte är att stödja verksamhetsutvecklare och projektledare under beredning, uppföljning och utvärdering av projekt och bygga projektkompetens inom Bilda genom utbildningar.

Studieförbundet Bildas organisation

Studieförbundet Bilda är ett av Sveriges tio studieförbund. Bilda är organiserat i sex regioner och ett förbundskansli. Regionerna är var för sig egna juridiska personer. Varje enskild Bildaregion har sin egen styrelse och stämma och upprättar årligen en verksamhetsberättelse vilken omfattar beskrivning av verksamheten samt en räkenskapsberättelse för det gångna året. I den här verksamhetsberättelsen beskrivs förbundets totala verksamhet samt riksorganisationens ekonomiska förvaltning. Därutöver ges som komplement översiktliga ekonomiska rapporter för övriga Bildaregioner.

Studieförbundet Bildas Stödfond ingår i riksorganisationens förvaltning men redovisas separat.

Enligt Studieförbundet Bildas stadgar hålls ordinarie förbundsstämma vartannat år.

Förbundsstyrelsen

Styrelsen hade fram till och med den ordinarie förbundsstämma 2018 följande sammansättning: Per-Inge Lidén (ordförande), Ulrika Erlandsson (vice ordförande), Yusuf Aydin, Christer Boström, Ninni Carr, Annika Damirjian, Roland Gustafsson, Katrin Hakopian, Peter Hovlund, Helena Höij, Maria Kabatanya och Lars Söderlund.

Styrelsen har från den ordinarie förbundsstämma 2018 haft följande sammansättning: Per-Inge Lidén (ordförande), Ulrika Erlandsson (vice ordförande), Yusuf Aydin, Christer Boström, Ninni Carr, Roland Gustafsson, Katrin Hakopian, Peter Hovlund, Helena Höij, Maria Kabatanya, Per Vidar Lundberg, Lena Malmborg och Lars Söderlund.

Förbundsstyrelsen har under 2018 haft sju sammanträden.

Arbetsutskottet

Arbetsutskottet har sedan den ordinarie förbundsstämma 2016 haft följande sammansättning: Per-Inge Lidén, Ulrika Erlandsson, Yusuf Aydin och Roland Gustafsson.

Arbetsutskottet har under 2018 inte haft något sammanträde.

Utskottet för Stödfonden

Fram till och med den ordinarie förbundsstämma 2018 hade Stödfondens utskott följande sammansättning: Christer Boström (ordförande), Peter Asplund, Marie Carlsson, Lena Jaremo och Sven-Evert Rönnedal.

Stödfondens utskott har sedan den ordinarie förbundsstämma 2018 följande sammansättning: Christer Boström (ordförande), Peter Asplund, Marie Carlsson, Lena Jaremo, Sven-Evert Rönnedal och Hans Noreliusson.

Stödfondens utskott har under 2018 inte haft något sammanträde.

Bildas regioner

Studieförbundet Bilda Sydväst
Studieförbundet Bilda Sydöst
Studieförbundet Bilda Svealand
Studieförbundet Bilda Öst
Studieförbundet Bilda Mitt
Studieförbundet Bilda Nord

Medlemsorganisationer

Studieförbundet Bilda hade den 31 december 2018 49 medlemsorganisationer:

Armeniska Apostoliska kyrkan
Betaniastiftelsen
Etiopiska ortodoxa tewahdokyrkan – Ärkestiftet i Sverige
Evangeliska Frikyrkan
EQ kvinna
Equmenia
Equmeniakyrkan
Frälsningsarmén
Frälsningsarmén, musik
Frälsningsarméns ungdomsförbund
Förbundet för kristen humanism och samhällssyn
Föreningen Furuboda

Föreningen Syskonbandet
Grekisk-ortodoxa kyrkan
Hela Människan
Heliga Ninos Georgiska ortodoxa församling i Sverige
Ikonsällskapet
Koptiska Ortodoxa kyrkan
Koptiska ortodoxa ungdomsförbundet
KRIK - Kristen Idrottskontakt
Kristna Fredsrörelsen
Kristna Publicistförbundet
Kristna Studentrörelsen i Sverige (KRISS)
Makedonska Ortodoxa kyrkan
Ortodoxa scouter i Sverige
Pingst – fria församlingar i samverkan
Pingst Ung
Reach
Riksförbundet PensionärsGemenskap (RPG)
Rumänska ortodoxa stiftet i Norra Europa
Ryska ortodoxa kyrkan – Kristi förklarings församling
Ryska ortodoxa kyrkan (Moskvapatriarkatet)
Serbisk-ortodoxa kyrkan
SMS/SBS sångarförbund
Sport for Life
Stiftelsen Pingstförsamlingarnas Skol- och Kursverksamhet
S:t Lukas
Stockholms katolska stift
Svenska Alliansmissionen
Svenska Alliansmissionens Ungdomsförbund
Svensk-litauiska Riksföreningen
Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd
Sveriges Kristna Handikappförbund
Sveriges Unga Katoliker
Syrisk-ortodoxa patriarkatets ställföreträdarskap i Sverige
Syrisk-ortodoxa kyrkans ungdomsförbund
Syrisk-ortodoxa ungdomsförbundet inom Ärkestiftet i Sverige och övriga Skandinavien
Syrisk-ortodoxa ärkestiftet i Sverige och övriga Skandinavien
Vineyard Norden

Representation

Studieförbunden

Under 2018 har följande personer representerat Studieförbundet Bilda i Studieförbunden (studieförbundens bransch- och intresseorganisation)

Förbundsstyrelsen: Åsa Paborn
IT-samverkansgruppen: Annika Widell
Samverkansgruppen för kvalitets- och etikfrågor: Kati Hirvonen
Valideringsgruppen: Annette Illes
Infonet: Maria Ekelund
Musiknet: Sara Thorstensson
Gustavansvarig: Josefina Almhagen

Folkbildningsrådet

Under 2018 har Kati Hirvonen representerat Studieförbundet Bilda i Rådgivande gruppen för etik- och gränsdragningsfrågor för studieförbunden.

Deverthska Kulturstiftelsen

Under 2018 har Magnus Stenberg, Carin Wendel och Sara Thorstensson representerat Studieförbundet Bilda i Deverthska Kulturstiftelsen.

Ideell Kulturallians

Under 2018 har Sara Thorstensson representerat Studieförbundet Bilda i Ideell Kultur Allians.

Nätverket 50/50 – För en jämställd musikscen

Under 2018 har Linda Fridblom representerat Studieförbundet Bilda i Nätverket 50/50 för en jämställd musikscen.

Verksamhetskommentarer 2018

Stabil volym

Verksamhetsåret 2018 minskade den totala verksamhetsvolymen med cirka 3,2 procent jämfört med 2017. Utöver ordinarie folkbildningsverksamhet genomfördes under året även verksamhet inom de särskilda folkbildningssatsningarna *Svenska från dag 1*, *Vardags-svenska*, *Uppsökande och motiverande insatser* samt *Föräldrars delaktighet i lärandet*. Dessa särskilda satsningar är inte medräknade i nedanstående värden.

Deltagarstatistik

Bilda hade sammanlagt 102 790 deltagare i studiecirk- lar. Vår relativa andel unika deltagare bland studieför- bunden är 9,6 procent vilket kan jämföras med Bildas ”marknadsandel” på 6,8 procent av studieförbundens totala verksamhet baserat på studietimmar. Kulturpro- grammen samlade totalt 1 979 940 deltagare i 34 217 olika arrangemang anordnade av Bilda.

Det är även viktigt att alla som vill, oavsett förutsätt- ningar, ges möjlighet att delta i den verksamhet som Bilda anordnar. Därför är det glädjande 4 819 deltaga- re med funktionsnedsättning gavs möjlighet att delta i studiecirkelverksamheten.

När det gäller ålders- och könsfördelning bland Bildas cirkeldeltagare var andelen i princip oförändrad. Det innebär att en majoritet, 57 procent av deltagarna, är kvinnor, 21 procent av deltagarna var yngre än 25 år, 51 procent var i åldrarna 25–65 och att 28 procent var äldre än 65 år.

Studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet	Timmar	Unika deltagare	Timmar/unik deltagare	Arrangemang	Unik deltagare/ arrangemang
Egen verksamhet	58 967	8 478	7,0	1 584	5,4
Ekumeniska organisationer	7 630	1 937	3,9	419	4,6
Frikyrkliga medlemsorganisationer	188 587	49 661	3,8	7 996	6,2
Katolska medlemsorganisationer	72 789	10 299	7,1	1 900	5,4
Ortodoxa medlemsorganisationer	258 525	10 260	25,2	4 115	2,5
Fria grupper	234 963	11 407	20,6	3 433	3,3
Övriga samverkansparter	100 655	18 221	5,5	3 592	5,1
Medelvärde			10,4		4,6

Ett lågt värde i kolumnen ”Timmar per unik deltagare” respektive ett högt i kolumnen ”Unika deltagare per arrangemang” indikerar att verksamheten når många olika deltagare.

Ämnesfördelning

Tyngdpunkten i cirkelverksamheten ligger liksom tidi- gare år inom musikområdet som omfattar 40 procent, medan livsåskådning/religion står för 26 procent av verksamheten.

Sedan 2015 betonar Folkbildningsrådet vikten av att den statsbidragsberättigade folkbildningsverk- samheten ska nå en större mångfald av människor. Därför mäter Bilda i vilken mån vi når många olika människor, alltså unika deltagare, och har målet att nå fler personer med kortare utbildning. Under 2018 minskade antalet studiecirkeldeltagare som räknas som korttidsutbildade, det vill säga personer som har kortare utbildning än treårigt gymnasium och som fyllt 20 år, från 15 204 till 14 388.

Fördelning mellan medlemsorganisationer

Drygt hälften, 58 procent, av Bildas verksamhet sker i samverkan med medlemsorganisationerna. 6 pro- cent sker i egen regi, 20 procent i samverkan med fria grupper och 16 procent tillsammans med samverkande organisationer.

Verksamheten fördelar sig inbördes mellan med- lemsorganisationerna enligt följande: Equmeniakyr- kan är den enskilt största samverkansparten med 11,7 procent följd av Stockholms katolska stift med 6,4 procent, Pingst – fria församlingar i samverkan med 4,7 procent samt Syrisk-ortodoxa patriarkatets ställ- företrädarskap med 4,3 procent av Bildas verksamhet.

Verksamhetsstatistik

Regioner - verksamhet									
	Studiecirklar (tim)		Annan fbv* (tim)		Kultur (antal)		Total (tim inkl kultur *9)		jmf
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	18/17 %
Nord	49 941	44 599	8 354	7 579	3 781	3 531	92 324	83 957	-9,1%
Mitt	173 344	163 742	21 404	21 087	7 489	7 083	262 149	248 576	-5,2%
Svealand	80 257	80 027	33 856	38 059	4 268	4 487	152 525	158 469	3,9%
Öst	192 472	182 709	61 767	55 363	5 326	5 351	302 173	286 231	-5,3%
Sydväst	123 397	118 228	29 253	30 647	5 825	5 884	205 075	201 831	-1,6%
Sydöst	133 882	135 690	44 666	42 128	8 259	7 881	252 879	248 747	-1,6%
Totalt Bilda	753 293	724 995	199 300	194 863	34 948	34 217	1 267 125	1 227 811	-3,1%

För annan folkbildningsverksamhet redovisas samtliga inrapporterade timmar. Endast hälften av dem är bidragsberättigade.

Verksamhet i samverkan med Bilda									
	Total tim 2018	Varav cirkeltim	Antal arr	Kvinnor	Män	Andel cirklar	Total (tim inkl kultur*9) 2017	2018	jmf 18/17%
Medlemsorganisationer									
Frikyrkor									
Ekumeniska församlingar	26 566	11 487	472	2 421	1 590	43%	27 558	26 566	-3,6%
Equmenia	8 640	1 253	36	173	168	15%	8 136	8 640	6,2%
Equmeniakyrkan	144 030	50 093	2 043	11 206	5 944	35%	146 035	144 030	-1,4%
Evangeliska Frikyrkan	31 170	15 474	526	2 472	1 778	50%	34 385	31 170	-9,4%
Frälsningsarmén	24 181	6 655	233	1 261	789	28%	26 391	24 181	-8,4%
Pingst - fria församlingar i samverkan	57 628	23 559	911	4 525	3 173	41%	60 646	57 628	-5,0%
Sv Alliansmissionen	24 093	7 140	193	903	635	30%	26 401	24 093	-8,7%
Vineyard Norden	849	294	11	36	50	35%	907	849	-6,4%
Övriga Frikyrkosamf. m ungdomsförb	2 639	769	25	164	76	29%	3 660	2 639	-27,9%
Ekumeniska organisationer	23 542	5 540	257	1 473	569	24%	22 553	23 542	4,4%
Ortodoxa kyrkan									
Bysantinska ortodoxa kyrkor	31 197	18 773	378	1 071	953	60%	22 681	31 197	37,5%
Koptiska ortodoxa kyrkan	51 827	38 437	574	1 631	1 654	74%	56 826	51 827	-8,8%
Syrisk -ortodoxa patriakatets stallf.	53 385	32 816	604	2 557	1 858	61%	53 079	53 385	0,6%
Syrisk-ortodoxa ärkestiftet	36 822	22 562	451	1 857	1 254	61%	29 462	36 822	25,0%
Övriga ortodoxa	119 980	84 470	1 118	3 688	3 429	70%	122 791	119 980	-2,3%
Katolska kyrkan									
Stockholms katolska stift	78 252	51 137	992	4 427	3 163	65%	88 015	78 252	-11,1%
Samverkande organisationer									
Övriga kyrkliga organisationer	32 438	12 228	410	1 667	1 396	38%	32 672	32 438	-0,7%
Övriga kulturföreningar	67 710	37 398	767	3 701	1 677	55%	73 282	67 710	-7,6%
Övriga samverkande org.	90 408	28 225	813	4 808	1 897	31%	93 078	90 408	-2,9%
Fria grupper									
Fria grupper	250 200	227 036	2 977	4 571	9 695	91%	267 480	250 200	-6,5%
Egen verksamhet									
Bilda	75 689	51 192	1 149	4 125	2 761	68%	72 697	75 689	4,1%

*fbv = folkbildningsverksamhet

Förvaltningsberättelse

Studieförbundet Bildas uppdrag är att verka inom folkbildning. Bilda består av sex regioner, som omfattar landets samtliga kommuner och ett förbundskansli i Älvsjö. Bilda har också ett studiecenter i Jerusalem, Swedish Christian Study Centre (SCSC). Denna årsredovisning innehåller riksförbundet, koncernresultaträkning och koncernbalansräkning. Koncernen omfattar Bildas riksförbund samt Bildas Stödfond och Bilda Dialog - Mångfald, existens och utveckling AB. Koncernens fria egna kapital uppgår till 80 954 tkr (89 312tkr). Bildas regioner är egna juridiska personer och lämnar därför egna årsredovisningar.

Årets resultat

Studieförbundet Bildas riksorganisation, exklusive Bildas Stödfond, redovisar för verksamhetsåret 2018 efter avsättning av medel till kompetensutvecklingsfonden ett underskott på - 10 532 tkr (-1 689 tkr). Stödfonden redovisar ett positivt resultat på 1 422 tkr (1 371 kr).

Väsentliga händelser under året

Ett stort utvecklingsarbete rörande Bildas webbplats har skett under året för att bättre möta verksamhetsbehoven och framtidssäkra den tekniska plattformen. Förberedelser har även genomförts för att under 2019 skapa en förbättrad digital arbetsmiljö genom nya lösningar för Intranät och dokumenthantering.

Under hösten beslutade förbundsstyrelsen att verksamheten i dotterbolaget Bilda Dialog – Mångfald, existens och utveckling AB (Bilda Dialog) skulle avvecklas och övergå till Studieförbundet Bilda under våren 2019. Anledningen till detta var att verksamheten inte bedömdes kunna uppnå uppställda mål.

Studieförbundet Bilda har under 2018 lämnat aktieägartillskott till Bilda Dialog på 4 200 tkr.

Under 2018 flyttade Bildas förbundskansli till nytt kontor från Älvsjö till Rosenlundsgatan i Stockholm. Förbundskansliet och Bilda region Öst delar numera kontorslokaler.

Statsbidrag

Statsbidraget till Bilda uppgår för 2018 till 145 877 tkr (139 271 tkr). Bidraget för asylverksamheten uppgick till 8 241 tkr (7 389 tkr). Inkluderat i redovisat statsbidragsintäkt 2018 ingår 696 tkr vilket en reglering av 2017 års beslutade statsbidrag.

Ändamålsbestämda medel

I bokslutet har en upplösning av ändamålsbestämda medel gjorts om netto 1 104 tkr (1 077 tkr) för att täcka kostnader för Bildas interna kompetenssatsningar som genomförts under 2018.

Förbundsstyrelsen beslutade 2013 att avsätta 5 000 tkr av medlen i kompetensutvecklingsfonden till verksamhetsutveckling. Under 2018 har 1 941 tkr (438 tkr) av dessa utnyttjats till satsningar inom förbundets profilområden.

Sammanställningen innehåller kompletterande statistik utifrån FBR:s riktlinjer om hur verksamhet ska rapporteras i verksamhetsrapporten (årsredovisningen). Mer statistik finns på <https://www.h2.scb.se/stuv/>. Där hittar ni statistik för samtliga studieförbund.

Studiecirklar								
	Antal Arr	Antal deltagare			Åldersgrupper			Unika deltagare
		Totalt	Kvinnor	Män	13-24	25-65	=>65	
Nord	1 082	7 218	4 431	2 787	996	3 973	2 249	3 773
Mitt	2 844	16 873	7 773	9 100	2 488	10 849	3 536	7 214
Svealand	2 150	15 668	8 914	6 754	4 097	6 637	4 934	7 900
Öst	3 260	21 860	12 500	9 360	6 823	11 652	3 385	10 696
Sydväst	2 885	21 799	14 226	7 573	3 496	9 340	8 963	10 866
Sydöst	2 674	19 372	10 668	8 704	4 024	10 069	5 279	10 394
Totalt Bilda	14 895	102 790	58 512	44 278	21 924	52 520	28 346	50 843

Annan folkbildningsverksamhet 2018					Kulturprogram 2018		
	Antal arr	Antal deltagare	Varav unika	Antal timmar		Antal arr	Antal deltagare
Nord	488	7 352	4 649	7 579	Nord	3 531	199 544
Mitt	1 026	14 441	8 609	21 087	Mitt	7 083	267 219
Svealand	1 668	20 978	11 095	38 059	Svealand	4 487	276 655
Öst	1 455	18 847	10 938	55 363	Öst	5 351	267 033
Sydväst	1 445	24 849	14 835	30 647	Sydväst	5 884	392 684
Sydöst	1 965	27 075	17 141	42 128	Sydöst	7 881	576 805
Totalt Bilda	8 047	113 542	67 267	194 863	Totalt Bilda	34 217	1 979 940

Ämnesindelning i siffror - cirklar					
	Studietimmar	Andel	Antal arr	Kvinnor	Män
0. Allmän utb.	26 290	3,6%	786	5 027	1 986
1. Pedagogik/ledarutv.	16 387	2,3%	421	1 509	1 297
2. Humaniora, språk, konst	580 300	80,0%	11 814	44 286	35 743
Rock	206 633		2 539	1 649	8 488
Kör	38 707		885	5 948	2 737
Övrig musik	23 761		692	2 365	2 704
Hantverk	34 095		872	6 066	933
Folkmusik/dans	21 957		485	2 056	1 433
Religion	180 075		4 761	19 584	15 489
Livsåskådning	8 215		222	964	744
3. Samhälls o beteendevetenskap	29 525	4,1%	798	3 343	2 427
4. Naturvetenskap,matematik, data	4 579	0,6%	104	297	342
5. Teknik	0	0,0%	0		
6. Lant o skogsbruk	0	0,0%	0		
7. Hälso o sjukvård samt social omsorg	48 303	6,7%	525	1 611	1 595
8. Tjänster	19 611	2,7%	447	2 439	888
9. Övrigt		0,0%			
Totalt Bilda	724 995	100,0%	14 895	58 512	44 278

Notera att ämnesträdet är en anpassning till EU-standard och att många av huvudområdena inte är relevanta för Studieförbundet Bilda.

Eget kapital

Vid utgången av 2017 har Bildas riksorganisation ett eget kapital på 20 680 (42 369 tkr) exklusive ändamålsbestämda medel på 28 957 tkr (10 473 tkr). Underskottet för 2018 på - 10 532 tkr, balanseras i ny räkning. Det ger vid utgången av 2018 ett positivt eget kapital på 10 148 tkr exklusive ändamålsbestämda medel på 27 853 tkr. Totalt uppgår det egna kapitalet till 38 002 (49 637 tkr). Motsvarande siffra för Stödfonden är 42 362 tkr (40 940 tkr).

Framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Bildas verksamhetsvolym har minskat något under 2018. En minskning på totalt -3,2% räknat i omräkningstimmar. Bilda hade 2018 ungefär samma antal unika deltagare som året innan. Bildas regioner har väldigt olika ekonomiska förutsättningar. Som helhet har Bilda en stabil ekonomi. Satsningarna på att öka cirkelverksamheten och nå fler deltagare fortsätter. Bilda har stora möjligheter att fortsätta utveckla folkbildningsverksamheten.

I budgetpropositionen för 2018 beslutade regeringen och riksdagen två nya folkbildningssatsningar riktade till utrikes födda kvinnor och till föräldrars deltagande i lärandet. Inför 2019 har regeringen beslutat att ta bort den riktade folkbildningsinsatsen för föräldrars delaktighet i lärandet. Det gör att Bilda och övriga studieförbund under 2019 arbetar med tre särskilda folkbildningssatsningar. Svenska från dag 1, Vardagssvenska och uppsökande verksamhet för utrikesfödda kvinnor.

Det nya bidragssystemet som infördes från 2017 ger nu en snabbare omfördelning av bidrag mellan studieförbunden vilket historiskt sett varit bra för Bilda, men det innebär en större risk då ett eller ett par år med sämre verksamhetsutveckling snabbt kan leda till ekonomiska svårigheter.

Flerårsöversikt för Bilda koncernen i tkr

	2018	2017*	2016	2015	2014
Intäkter	185 294	173 931	192 001	146 890	142 696
Resultat efter finansiella poster	-7 254	-1 583	33 483	2 951	-2 270
Soliditet	48,14%	52,15%	42,67%	32,95%	32,92%

*) Dotterbolaget Bilda Dialog ingick 7 månader i koncernen.

Förändringar i eget kapital	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
<i>Koncernen</i>				
Belopp vid årets ingång	28 957	61 938	-1 583	89 312
Förändring ändamålsbestämda medel	-1 104			-1 104
Disposition enl beslut		-1 583	1 583	
Årets resultat			-7 254	-7 254
Belopp vid årets utgång	27 853	60 355	-7 254	80 954

	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
<i>Bilda Riksorganisationen</i>				
Belopp vid årets ingång	28 957	22 369	-1 689	49 637
Förändring ändamålsbestämda medel	-1 104			-1 104
Disposition enl beslut		-1 689	1 689	
Årets resultat			-10 532	-10 532
Belopp vid årets utgång	27 853	20 680	-10 532	38 002

Förslag till resultatdisposition

Till förbundsstämmans förfogande står följande ändamålsbestämda medel samt överskott

Ändamålsbestämda medel	27 853
Balanserat kapital	20 680
Årets resultat	-10 532
Totalt	38 002

Förbundsstyrelsen föreslår att ändamålsbestämda medel samt överskott disponeras enligt följande:

Ändamålsbestämda medel	27 853
Balanserat kapital	10 148
Totalt	38 002

Resultaträkning (tkr)	Not	Koncern 2018	Koncern 2017	Bilda 2018	Bilda 2017
Verksamhetens intäkter					
Nettoomsättning		42	31	0	0
Statsbidrag	2	145 877	139 271	145 877	139 271
Projektintäkter	3	5 813	3 943	5 813	3 943
Övriga verksamhetsintäkter	4	33 562	30 686	33 756	30 845
Summa verksamhetsintäkter		185 294	173 931	185 446	174 059
Verksamhetens kostnader					
Handelsvaror		-207	-18	-153	
Förmedlade statsbidrag	5	-131 088	-126 094	-131 088	-126 094
Förvaltningskostnader	6	-2 044	-2 233	-2 034	-2 391
Personal- och administrations- kostnader	8	-34 579	-31 821	-30 763	-30 650
Övriga verksamhetskostnader	7,9,10	-26 807	-17 714	-26 482	-17 602
Avskrivningar enligt plan		-371	-24	-371	-24
Summa verksamhetskostnader		-195 096	-177 904	-190 891	-176 761
Verksamhetsresultat	11	-9 802	-3 973	-5 445	-2 702
Resultat från finansiella poster					
Resultat från finansiella investeringar	12	1 451	1 423	-6 186	20
Ränteintäkter		74	89	73	89
Koncerninterna ränteintäkter		0	0	9	26
Räntekostnader		-82	-199	-85	-199
Koncerninterna räntekostnader		0	0	0	0
Summa resultat från finansiella poster		1 443	1 313	-6 189	-64
Årets resultat enligt resultaträkningen		-8 358	-2 660	-11 635	-2 766
Utnyttjande av ändamåls- bestämda medel/fordringar från tidigare år		3 104	1 077	3 104	1 077
Reservering av ändamåls- bestämda medel/fonderingar som erhållits men inte utnyttjats under året	21	-2000		-2000	
Kvarstående belopp för året		-7 254	-1 583	-10 532	-1 689

Balansräkning (tkr)	Not	Koncern 2018-12-31	Koncern 2017-12-31	Bilda 2018-12-31	Bilda 2017-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Im materiella anläggningstillgångar					
Goodwill		0	0	0	0
Summa im materiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader		0	0	0	0
Markanläggningar		0	0	0	0
Inventarier	13	2 150	24	2 150	24
Lägenhet	14	2 400	2 400	2 400	2 400
Summa materiella anläggningstillgångar		4 550	2 424	4 550	2 424
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i dotterbolag	15	0	0	100	2 100
Andelar i intresseföretag	16	50	50	50	50
Långsiktiga värdepappersinnehav	17	110 800	110 786	69 584	69 570
Långsiktiga fordringar	18	1 300	4 300	1 300	4 300
Summa finansiella anläggningstillgångar		112 150	115 136	71 034	76 020
Summa anläggningstillgångar		116 700	117 560	75 584	78 444
Omsättningstillgångar					
Varulager		0	52	0	0
Kortfristiga fordringar					
Kundfordringar		3 331	1 723	3 329	1 681
Fordringar koncernbolag		0	0	153	420
Kortsiktiga fordringar		230	140	155	392
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	3 181	2 483	3 181	2 465
Summa kortfristiga fordringar		6 742	4 346	6 818	4 958
Kortfristiga placeringar					
Kortfristiga placeringar	20	11 781	11 781	11 781	11 781
Kassa och bank		32 935	37 535	32 935	37 535
Summa omsättningstillgångar		51 458	53 714	51 534	54 274
SUMMA TILLGÅNGAR		168 158	171 274	127 118	132 718

Studieförbundet Bilda
Org nr 802005-6662

Balansräkning (tkr)	Not	Koncern 2018-12-31	Koncern 2017-12-31	Bilda 2018-12-31	Bilda 2017-12-31
Skulder					
Eget kapital och skulder					
Eget kapital					
Ändamålsbestämda medel	21	27 853	28 957	27 853	28 957
Balanserat resultat		60 355	61 938	20 680	22 369
Årets resultat		-7 254	-1 583	-10 532	-1 689
Summa eget kapital		80 954	89 312	38 002	49 637
Långfristiga skulder					
Pensionsavsättningar		212	207	212	207
Summa långfristiga skulder		212	207	212	207
Kortfristiga skulder					
Leverantörsskulder		4 193	2 770	4 130	2 761
Skulder koncernbolag		0	0	1 736	1 840
Avräkning statsbidrag		646	8 302	647	8 302
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	7 217	4 995	5 385	4 349
Övriga kortfristiga skulder		74 936	65 688	77 009	65 622
Summa kortfristiga skulder		86 992	81 755	88 905	82 874
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL					
		168 158	171 274	127 118	132 718

Studieförbundet Bilda
Org nr 802005-6662

Kassaflödesanalys (tkr)	Koncern 2018	Koncern 2017	Bilda 2018	Bilda 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Verksamhetsresultat	-7 254	-1 583	-10 532	-1 689
Justering av poster som ej ingår i kassaflödet:	52	0	6 200	0
Avskrivningar enligt plan	371	24	371	24
Valutajustering	0	0	0	0
Aktieägartillskott dotterbolag	0	0	-4 200	-2 100
Justering försäljning av dotterbolag	0	0	0	0
	-6 831	-1 559	-8 161	-3 765
Upplösning av ändamålsbestämda medel	2 000	-438	2 000	-438
Upplösning av struktureringsfond	0	0	0	0
Justering av ändamålsbestämda medel	-3 104	-1 077	-3104	-1 077
KASSAFLÖDE FÖR DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRNING AV RÖRELSEKAPITAL	-7 935	-3 074	-9 265	-5 280
Förändring av rörelsekapital:				
Ökning/minskning av kundfordringar	-1 761	20 847	-1 801	20 889
Ökning/minskning av leverantörsskulder	1 423	-37	1 369	-46
Ökning/minskning av fordringar	-941	21 564	-213	22 609
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	4 120	-42 181	4 816	-41 053
	2 841	193	4 171	2 399
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	-5 094	-2 881	-5 094	-2 881
Investeringsverksamheten				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-2 297	0	-2 297	0
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	2 800	-1 300	2 800	-1 300
Ökning/minskning av långfristiga placeringar	-14	-2 520	-14	-2 520
Ökning/minskning av långfristiga skulder	5	4	5	4
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	494	-3 816	494	-3 816
ÅRETS KASSAFLÖDE	-4 600	-6 697	-4 600	-6 697
Ökning/minskning av likvida medel				
Likvida medel vid årets början	37 535	44 232	37 535	44 232
Likvida medel vid årets slut	32 935	37 535	32 935	37 535
	-4 600	-6 697	-4 600	-6 697

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNat 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

I koncernredovisningen ingår förbundet och de dotterbolag över vilka förbundet har ett bestämmande inflytande.

Intäktsredovisning

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidragen har uppfyllts. Bidrag som har erhållits för att täcka vissa kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad som bidraget är avsett att täcka.

Deltagarintäkter redovisas i den period som verksamheten har ägt rum.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning görs systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden.

Betydande komponenter med väsentligt skilda nyttjandeperioder har särskilts sk komponentavskrivning. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Inventarier 3 år-5 år

Finansiella anläggningstillgångar värderas till högst anskaffningsvärde. Om tillgången på balansdagen har ett lägre värde än anskaffningsvärdet sker nedskrivning till detta värde. Bedömning om nedskrivningsbehov sker post för post.

Leasing

Samtliga leasing- och hyresavtal redovisas som operationella leasingavtal. Leasingavgiften kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Omsättningstillgångar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Finansiella omsättningstillgångar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Koncernkonto

Förbundet och regioner har ett gemensamt konto (koncernkonto) i bank. Alla anslutna enheter förfogar självständigt över sina bankmedel på separata konton.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod.

Nyckeltalsdefinitioner

Intäkter: Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster: Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet (%): Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutningen.

Justerad avskrivningstakt

Justering av avskrivningstakt har skett avseende visst inventarium, dock endast under året tillkommande inventarium. Ny avskrivningstakt om 5 år bedöms ge en mer rättvisande bild i och med att berörda inventarium beräknas ha en ekonomisk livslängd om mer än 3 år som förelegat tidigare. Justeringen kommer att användas tills vidare kommande räkenskapsår.

Not 2	Statsbidrag	2018	2017
	Statsbidrag	130 643	131 752
	Extra statsbidrag	15 234	7 519
		145 877	139 271
Not 3	Projektintäkter	2018	2017
	Sida-bidrag	853	359
	Projektintäkter	4 960	3 584
		5 813	3 943
Not 4	Övriga verksamhetsintäkter	2018	2017
	Koncern		
	Bilda avgifter	30 001	29 602
	Övriga intäkter	3 561	1 084
		33 562	30 686
	Bildas riksorganisation		
	Sålda tjänster koncernbolag	188	159
	Bilda avgifter	30 001	29 602
	Övriga intäkter	3 567	1 084
		33 756	30 845
	Summa verksamhetsintäkter Bildas riksorganisation	185 446	174 059
Not 5	Förmedlade statsbidrag	2018	2017
	Bidrag folkbildning	-118 128	-118 900
	Bidrag asyl	-12 960	-7 194
		-131 088	-126 094
Not 6	Förvaltningskostnader	2018	2017
	Koncern		
	Förvaltningskostnader	-728	-961
	Avgift till Studieförbunden i samverkan	-1 316	-1 272
		-2 044	-2 233
	Bildas riksorganisation		
	Förvaltningskostnader	-727	-1 119
	Avgift till Studieförbunden i samverkan	-1 316	-1 272
		-2 034	-2 391
Not 7	Övriga verksamhetskostnader		
	Övriga verksamhetskostnader inkluderar fr o m 2018 även projektkostnader, vilka tidigare redovisats separat, vilket påverkar jämförbarheten med jämförelsesiffrorna från 2017.		
	Projektkostnader	2017:	4 030
	Övriga verksamhetskostnader	2017:	13 572

			7 602
Not 8	Personal	2018	2017
	Koncern		
	Medeltalet anställda	36	36
	Kvinnor	24	24
	Män	12	12
	Löner och andra ersättningar	-20 660	-17 842
	Sociala avgifter	-6 477	-6 195
	Pensionskostnader	-2 457	-2 346
		-29 594	-26 383
	Koncern		
	Löner och andra ersättningar till ledning och styrelser		
	Löner och andra ersättningar	-1 315	-1 692
	Sociala avgifter	-1 080	-650
	Pensionskostnader	-1 265	-474
	Bildas riksorganisation		
	Medeltalet anställda	35	34
	Kvinnor	23	22
	Män	12	12
	Styrelse och ledning		
	Kvinnor	46%	50%
	Män	54%	50%
	Personal- och administrationskostnader		
	Bildas riksorganisation och styrelse		
	Löner och andra ersättningar	-18 476	-17 140
	Sociala avgifter	-5 982	-5 926
	Pensionskostnader	-2 077	-2 153
		-26 535	-25 219
	Bildas riksorganisation		
	Löner och andra ersättningar till styrelse och rektor		
	Löner och andra ersättningar	-1 248	-1 146
	Sociala avgifter	-392	-446
	Pensionskostnader	-438	-342
	Styrelsen ersätts genom att sammanträdesarvoden utbetalas för deltagande vid styrelsemöten. Förbundsordföranden och vice förbundsordföranden ersätts därutöver med ett särskilt årligt ansvarsarvode. Förbundsrektor omfattas av förmånsbestämd ITP med avtalad pensionsålder 65 år samt en tilläggs pensionsförsäkring. Ömsesidig uppsägningstid föreligger med 6 månader. Avgångsvederlag uppgår till 12 månader. Övriga ledande befattningshavare omfattas av en förmånsbestämd ITP med 65 års pensionsålder. Övriga ledande befattningshavares uppsägningstid följer gällande kollektivavtal.		

Not 9	Operationella leasingavtal	2018	2017
	Koncern		
	I verksamhetskostnader ingår kostnader för leasing	-3 666	-1 630
	Icke uppsägningsbara leasingavgift inom 1 år	-2 479	-3 642
	Icke uppsägningsbara leasingavgift inom 1 - 5 år	-12 171	-9 642
	Bildas riksorganisation		
	I verksamhetskostnader ingår kostnader för leasing	-3 656	-1 626
	Icke uppsägningsbara leasingavgift inom 1 år	-2 474	-3 631
	Icke uppsägningsbara leasingavgift inom 1 - 5 år	-9 827	-9 678
Not 10	Övriga verksamhetskostnader	2018	2017
	Koncern		
	I verksamhetskostnader ingår arvode till revisor för:		
	revisionsuppdrag	-115	-168
	revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-48	0
	Bildas riksorganisation		
	I verksamhetskostnader ingår arvode till revisor för:		
	revisionsuppdrag	-100	-153
	revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-48	0
Not 11	Verksamhetsresultat	2018	2017
	Intäkter och kostnader mellan koncernbolag		
	Intäkter till koncern	362	346
	Kostnader från koncern	-362	-346

Not 12	Resultat finansiella investeringar	2018	2017
	Koncern		
	Nedskrivning av långfristig fordran DB		0
	Tillkommande värdepapper/reinvesterade utdelningar	1 481	1 708
	Nedskrivning av värdepapper	-53	-139
	Återtagande av nedskrivning av värdepapper	23	0
	Resultat vid försäljning av värdepapper	0	-146
		<u>1451</u>	<u>1423</u>
	Bildas riksorganisation		
	Nedskrivning av långfristig fordran DB	-6200	0
	Tillkommande värdepapper/reinvesterade utdelningar	44	305
	Nedskrivning av värdepapper	-53	-139
	Återtagande av nedskrivning av värdepapper	23	0
	Resultat vid försäljning av värdepapper	0	-146
		<u>-6 186</u>	<u>20</u>

Not 13	Inventarier	2018	2017
	Koncernen		
	Ingående anskaffningsvärde	907	907
	Årets inköp	2 497	0
	Årets utrangeringar	0	0
	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	<u>3 404</u>	<u>907</u>
	Ackumulerade avskrivningar enligt plan		
	Ingående avskrivningar	-883	-858
	Årets avskrivningar	-371	-25
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>-1 254</u>	<u>-883</u>
	Utgående restvärde enligt plan	2 150	24
	Bildas riksorganisation		
	Ingående anskaffningsvärde	907	907
	Årets inköp	2 497	0
	Årets utrangeringar	0	0
	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	<u>3 404</u>	<u>907</u>
	Ackumulerade avskrivningar enligt plan		
	Ingående avskrivningar	-883	-858
	Årets avskrivningar	-371	-25
	Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-1 254</u>	<u>-883</u>
	Utgående restvärde enligt plan	2 150	24

Not 14	Lägenhet i SCSC Jerusalem			2018	2017	
	Anskaffningsvärde			3 000	3 000	
	Tidigare ackumulerad avskrivning			-600	-600	
	Utgående ackumulerat bokföringsvärde			2 400	2 400	
Not 15	Andelar i koncern företag	Kapital- andel %	Rösträtts- andel %	Bokfört värde	Antal andelar	
	2017-12-31 Bilda Dialog - Mångfald, existens och utveckling AB	100	100	2100	100	
	2018-12-31 Bilda Dialog - Mångfald, existens och utveckling AB	100	100	100	100	
		Org nr	Säte	Eget kapital	Resultat	
	2018-12-31 Bilda Dialog - Mångfald, existens och utveckling AB	559114- 5718	Stockholm	690	-4 345	
	Not 16	Andelar i intresseföretag	Kapital andel %	Rösträtts andel %	Bokfört värde	Antal andelar
		2017-12-31 Etica Kompetensutveckling	50	50	50	150
		2018-12-31 Etica Kompetensutveckling	50	50	50	150
		Not 17	Långfristiga värdepappersinnehav			2018
	Koncernen					
Ingående bokfört värde				110 786	108 266	
Tillkommande värdepapper/reinvesterade utdelningar				44	11 670	
Återtag nedskrivning av värdepapper				23	0	
Nedskrivning av värdepapper				-53	-138	
Försäljning av värdepapper				0	-9 012	
				110 800	110 786	
Marknadsvärde						
Kompetensfond				12 848	13 485	
Övriga placeringar				128 843	133 572	
				141 691	147 057	
Bildas riksorganisation						
Ingående bokfört värde				69 570	67 050	
Tillkommande värdepapper/reinvesterade utdelningar				44	11 670	
Återtag nedskrivning av värdepapper				23	0	
Nedskrivning av värdepapper				-53	-138	

	Försäljning av värdepapper	0	-9 012
		69 584	69 570
		2018	2017
	Marknadsvärde	12 848	13 485
	Kompetensfond	83 552	85 881
	Övriga placeringar	96 400	99 366
Not 18	Långfristig fordran	2018	2017
	Deposition hos Swedbank	0	3 000
	Hysesdeposition AFA	1 000	1 000
	Fordran Bildas regionkontor	300	300
		1300	4 300
Not 19	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2018	2017
	Koncernen		
	Förutbetalda kostnader	2 381	1 433
	Övriga förutbetalda kostnader	0	159
	Upplupna intäkter	800	891
		3 181	2 483
	Bildas riksorganisation		
	Förutbetalda kostnader	2 381	1 419
	Övriga förutbetalda kostnader	0	155
	Upplupna intäkter	800	891
		3 181	2 465
Not 20	Kortfristiga placeringar	2018	2017
	Redovisat bokfört värde	11 781	11 781
		11 781	11 781
	Marknadsvärde		
	Institutionell penningmarknadsfond, Nordea	14 528	14 568
		14 528	14 568

Not 21	Ändamålsbestämda medel	2 018	2 017
	Koncernen och Bildas Riksorganisation		
	Kompetensutvecklingsfond IB	7 230	8 308
	- Avsatt under året	2 000	2 000
	-Upplöst under året	-1 163	-3 078
	Kompetensutvecklingsfond UB	8 067	7 230
	Verksamhetsutvecklingsfond	20 459	897
	-Avsatt enligt vinstdeposition	0	20 000
	-Upplöst under året	-1 941	-438
		18 518	20 459
	Stipendiefond	604	604
		604	604
	Omstrukturering och profilering	664	664
		664	664
	Totalt ändamålsbestämda medel	27 853	28 957
Not 22	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2018	2017
	Koncern		
	Pågående projekt	450	465
	Upplupna semesterlöner	2 095	2 129
	Upplupna sociala avgifter	1 622	1 468
	Övriga upplupna kostnader	2 925	764
	Förfakturerade intäkter	24	0
	Förutbetalda intäkter	101	129
		7217	4955
	Bildas riksorganisation		
	Pågående projekt	450	465
	Upplupna semesterlöner	1799	1 767
	Upplupna sociala avgifter	1242	1 250
	Övriga upplupna kostnader	1769	738
	Förfakturerade intäkter	24	0
	Förutbetalda intäkter	101	129
		5 385	4 349
Not 23	Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser	2 018	2 017
	Generell borgen, Bilda Öst	660	660
Not 24	Eventualförpliktelser	2018	2017

